P9_TA(2023)0011

2022. gada ziņojums par cilvēktiesībām un demokrātiju pasaulē un Eiropas Savienības politiku šajā jomā

Eiropas Parlamenta 2023. gada 18. janvāra rezolūcija par 2022. gada ziņojumu par cilvēktiesībām un demokrātiju pasaulē un Eiropas Savienības politiku šajā jomā (2022/2049(INI))

(2023/C 214/06)

Eiropas Parlaments,

— ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu ("Harta"),

— ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību konvenciju,

— ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2., 3., 8., 21. un 23. pantu,

— ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 17. un 207. pantu,

— ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru, jo īpaši tā 2., 3., 11. un 17. principu,

— ņemot vērā Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju un citus ANO cilvēktiesību līgumus un instrumentus,

— ņemot vērā Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām un Starptautisko paktu par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām,

— ņemot vērā ANO 1948. gada Konvenciju par genocīda nepieļaujamību un sodīšanu par to un ANO Cilvēktiesību padomes 2020. gada 22. jūnijā pieņemto Rezolūciju 43/29 par genocīda novēršanu,

— ņemot vērā ANO 1979. gada 17. decembra Starptautisko konvenciju pret ķīlnieku sagrābšanu,

— ņemot vērā ANO 1979. gada 18. decembra Konvenciju par jebkuras sieviešu diskriminācijas izskaušanu,

— ņemot vērā Deklarāciju par jebkādas uz reliģiju un ticību balstītas neiecietības un diskriminācijas izskaušanu, kuru pasludināja, pieņemot ANO Ģenerālās asamblejas 1981. gada 25. novembra Rezolūciju 36/55,

— ņemot vērā ANO 1984. gada 10. decembra Konvenciju pret spīdzināšanu un citu nežēlīgu, necilvēcīgu vai pazemojošu rīcību vai sodīšanu,

— ņemot vērā ANO 1992. gada 18. decembra Deklarāciju par to personu tiesībām, kuras pieder pie nacionālām vai etniskām, reliģiskām un lingvistiskām minoritātēm,

— ņemot vērā 1998. gada 9. decembrī vienprātīgi pieņemto ANO Deklarāciju par cilvēktiesību aizstāvjiem,

— ņemot vērā ANO 1989. gada 20. novembra Konvenciju par bērna tiesībām un abus tās fakultatīvos protokolus, kas ir pieņemti 2000. gada 25. maijā,

— ņemot vērā ANO 2006. gada 13. decembra Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām (*CRPD*), kas ES stājās spēkā 2011. gada 21. janvārī saskaņā ar Padomes 2009. gada 26. novembra Lēmumu 2010/48/EK par to, lai Eiropas Kopiena noslēgtu Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām [1],

— ņemot vērā Starptautisko Konvenciju par visu personu aizsardzību pret piespiedu pazušanu, ko ANO ģenerālā asambleja pieņēma 2006. gada 20. decembrī,

[1] OV L 23, 27.1.2010., 35. lpp.

Trešdiena, 2023. gada 18. janvāris

— ņemot vērā ANO Deklarāciju par pamatiedzīvotāju tautu tiesībām, kas pieņemta 2007. gada 13. septembrī, un Starptautiskās Darba organizācijas 1989. gada Konvenciju Nr. 169 par pirmiedzīvotāju un cilšu tautām,

— ņemot vērā ANO Ieroču tirdzniecības līgumu, jo īpaši tā 7. pantu par eksportu un eksporta novērtējumu, un ES Rīcības kodeksu attiecībā uz ieroču eksportu,

— ņemot vērā 1995. gada 15. septembrī pieņemto Pekinas deklarāciju,

— ņemot vērā 2015. gada 25. septembrī pieņemto Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam, jo īpaši tās 1., 4., 5., 8., 10. un 16. mērķi,

— ņemot vērā 2018. gada 19. decembra globālo paktu par drošu, sakārtotu un likumīgu migrāciju un 2018. gada globālo paktu par bēgļiem,

— ņemot vērā ANO Ģenerālās asamblejas 2022. gada 24. marta rezolūciju par humānajām sekām, ko radījusi agresija pret Ukrainu,

— ņemot vērā ANO augstā cilvēktiesību komisāra biroja 2022. gada 31. augusta novērtējumu par cilvēktiesību problēmām Ķīnas Tautas Republikas Siņdzjanas Uiguru autonomajā reģionā,

— ņemot vērā ANO Neatkarīgās starptautiskās izmeklēšanas komisijas Ukrainas jautājumā priekšsēdētāja paziņojumu Cilvēktiesību padomes 51. sesijā 2022. gada 23. septembrī,

— ņemot vērā 1994. gada Starptautiskās konferences par iedzīvotājiem un attīstību rīcības programmu un tās pārskatīšanas konferenču rezultātus,

— ņemot vērā Eiropas Padomes 1997. gada 4. aprīlī pieņemto Konvenciju par cilvēktiesību un cilvēka cieņas aizsardzību bioloģijā un medicīnā (*CETS* Nr. 164) un tās protokolus, 2005. gada 16. maijā pieņemto Konvenciju par cīņu pret cilvēku tirdzniecību (*CETS* Nr. 197) un 2007. gada 25. oktobrī pieņemto Konvenciju par bērnu aizsardzību pret seksuālu izmantošanu un seksuālu vardarbību (*CETS* Nr. 201),

— ņemot vērā Eiropas Padomes 2011. gada 11. maija Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu (turpmāk — "Stambulas konvencija"), kuru ne visas dalībvalstis ir ratificējušas,

— ņemot vērā Eiropas Padomes Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas Protokolu Nr. 6 par nāvessoda atcelšanu,

— ņemot vērā Eiropas Padomes Ministru komitejas 2022. gada 16. martā pieņemto rezolūciju par Krievijas Federācijas dalības pārtraukšanu Eiropas Padomē,

— ņemot vērā Eiropadomes 2022. gada 30. un 31. maija secinājumus par Ukrainu,

— ņemot vērā Padomes Regulu (ES) 2020/1998 (2020. gada 7. decembris) par ierobežojošiem pasākumiem pret nopietniem cilvēktiesību pārkāpumiem un aizskārumiem ([2]),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 9. jūnija Regulu (ES) 2021/947, ar ko izveido Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu "Eiropa pasaulē" ([3]),

— ņemot vērā Padomes 2021. gada 12. jūlija secinājumus par ES prioritātēm Apvienoto Nāciju Organizācijā ANO Ģenerālās asamblejas 76. sesijā no 2021. gada septembra līdz 2022. gada septembrim,

— ņemot vērā Padomes 2022. gada 24. janvāra secinājumus par ES prioritātēm ANO cilvēktiesību forumos 2022. gadā,

([2]) OV L 410 I, 7.12.2020., 1. lpp.
([3]) OV L 209, 14.6.2021., 1. lpp.

— ņemot vērā Padomes 2022. gada 18. jūlija secinājumus par ES prioritātēm Apvienoto Nāciju Organizācijā ANO Ģenerālās asamblejas 77. sesijā no 2022. gada septembra līdz 2023. gada septembrim,

— ņemot vērā Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos un Komisijas 2020. gada 25. marta kopīgo paziņojumu "ES rīcības plāns cilvēktiesību un demokrātijas jomā 2020.–2024. gadam" (JOIN(2020)0005) un Padomes 2020. gada 18. novembra secinājumus par to,

— ņemot vērā Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos un Komisijas 2020. gada 25. novembra kopīgo paziņojumu "ES Dzimumu līdztiesības rīcības plāns (*GAP*) III — Vērienīga programma dzimumu līdztiesībai un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanai sievietēm ES ārējā darbībā" (JOIN(2020)0017),

— ņemot vērā Komisijas 2021. gada 24. marta paziņojumu par ES stratēģiju par bērna tiesībām (COM(2021)0142),

— ņemot vērā Komisijas 2021. gada 3. marta paziņojumu "Savienība, kurā valda līdztiesība: personu ar invaliditāti tiesību stratēģija 2021.–2030. gadam" (COM(2021)0101),

— ņemot vērā ES pamatnostādnes par cilvēktiesību aizstāvjiem, kuras Padome pieņēma 2004. gada 14. jūnijā,

— ņemot vērā 2009. gadā atjauninātās ES pamatnostādnes par starptautisko humanitāro tiesību ievērošanas veicināšanu ([4]),

— ņemot vērā ES pamatnostādnes jautājumā par nāvessodu, kuras Padome atjaunināja 2013. gada 12. aprīlī,

— ņemot vērā ES pamatnostādnes par reliģijas vai ticības brīvības veicināšanu un aizsardzību, kuras Padome pieņēma 2013. gada 24. jūnijā,

— ņemot vērā Padomes 2013. gada 24. jūnijā pieņemtās ES pamatnostādnes lesbiešu, geju, biseksuāļu, transpersonu un interseksuāļu (*LGBTI*) visu cilvēktiesību veicināšanai un aizsardzībai,

— ņemot vērā ES cilvēktiesību pamatnostādnes par vārda brīvību tiešsaistē un bezsaistē, kuras Padome pieņēma 2014. gada 12. maijā,

— ņemot vērā ES cilvēktiesību pamatnostādnes par nediskriminēšanu ārējā darbībā, kuras Padome pieņēma 2019. gada 18. martā,

— ņemot vērā ES cilvēktiesību pamatnostādnes par drošu dzeramo ūdeni un sanitāriju, kuras Padome pieņēma 2019. gada 17. jūnijā,

— ņemot vērā pārskatītās Pamatnostādnes ES politikai attiecībā uz trešām valstīm par spīdzināšanu un citu nežēlīgu, necilvēcīgu un pazemojošu rīcību vai sodīšanu, kuras pieņemtas 2019. gada 16. septembrī,

— ņemot vērā pārskatītās ES pamatnostādnes par dialogu cilvēktiesību jomā ar partnervalstīm/trešām valstīm, kuras Padome apstiprināja 2021. gada 22. februārī,

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta Izpētes dienesta 2022. gada 24. augusta Eiropas īstenošanas novērtējumu ES pamatnostādnēm par cilvēktiesību aizstāvjiem,

— ņemot vērā Komisijas 2012. gada 12. septembra paziņojumu "Demokrātijas un ilgtspējīgas attīstības pirmsākumi. Eiropas iesaistīšanās ar pilsonisko sabiedrību ārējo attiecību jomā" (COM(2012)0492),

([4]) OV C 303, 15.12.2009., 12. lpp.

— ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par uzņēmumu pienācīgu rūpību attiecībā uz ilgtspēju un ar ko groza Direktīvu (ES) 2019/1937 (COM(2022)0071),

— ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par tādu ražojumu aizliegšanu Savienības tirgū, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu (COM(2022)0453),

— ņemot vērā Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos ziņojumu "2021. gada ziņojums par cilvēktiesībām un demokrātiju pasaulē",

— ņemot vērā Eiropas Ombuda 2021. gada 7. jūlija stratēģisko iniciatīvu par to, kā Komisija nodrošina cilvēktiesību ievērošanu starptautisko tirdzniecības nolīgumu kontekstā,

— ņemot vērā Saharova balvu par domas brīvību, kas 2021. gadā tika piešķirta vadošajam Krievijas politiķim, juristam un pretkorupcijas aktīvistam Aleksejam Navaļnijam, kurš kopš 2021. gada janvāra atrodas apcietinājumā Krievijā,

— ņemot vērā 2018. gada 3. jūlija rezolūciju par pirmiedzīvotāju tiesību pārkāpumiem visā pasaulē, tostarp zemes piesavināšanos ([5]),

— ņemot vērā Parlamenta 2019. gada 15. janvāra rezolūciju par ES pamatnostādnēm un pilnvarām ES īpašajam sūtnim reliģijas vai ticības brīvības veicināšanai ārpus ES ([6]),

— ņemot vērā 2020. gada 23. oktobra rezolūciju par dzimumu līdztiesību ES ārpolitikā un drošības politikā ([7]),

— ņemot vērā 2021. gada 10. marta rezolūciju ar ieteikumiem Komisijai par pienācīgu rūpību uzņēmumu darbībā un uzņēmumu atbildību ([8]),

— ņemot vērā 2021. gada 19. maija rezolūciju par cilvēktiesību aizsardzību un ES ārējās migrācijas politiku ([9]),

— ņemot vērā 2021. gada 19. maija rezolūciju par klimata pārmaiņu ietekmi uz cilvēktiesībām un vides aizstāvju lomu šajā jautājumā ([10]),

— ņemot vērā 2021. gada 8. jūlija rezolūciju par ES globālo cilvēktiesību sankciju režīmu (ES Magņitska likums) ([11]),

— ņemot vērā 2021. gada 16. septembra rezolūciju ar ieteikumiem Komisijai par to, lai dzimumbalstīta vardarbība tiktu iekļauta kā jauna noziegumu joma LESD 83. panta 1. punktā uzskaitītajā noziegumu jomu sarakstā ([12]),

— ņemot vērā 2022. gada 17. februāra ieteikumu Padomei un Komisijas priekšsēdētājas vietniekam / Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos par korupciju un cilvēktiesībām ([13]),

---

([5]) OV C 118, 8.4.2020., 15. lpp.
([6]) OV C 411, 27.11.2020., 30. lpp.
([7]) OV C 404, 6.10.2021., 202. lpp.
([8]) OV C 474, 24.11.2021., 11. lpp.
([9]) OV C 15, 12.1.2022., 70. lpp.
([10]) OV C 15, 12.1.2022., 111. lpp.
([11]) OV C 99, 1.3.2022., 152. lpp.
([12]) OV C 117, 11.3.2022., 88. lpp.
([13]) OV C 342, 6.9.2022., 295. lpp.

— ņemot vērā 2022. gada 17. februāra rezolūciju par 2021. gada ziņojumu par cilvēktiesībām un demokrātiju pasaulē un Eiropas Savienības politiku šajā jomā ([14]), kā arī iepriekšējās rezolūcijas par agrākajiem gada ziņojumiem,

— ņemot vērā 2022. gada 7. aprīļa rezolūciju par ES aizsardzību bērniem un jauniešiem, kas bēg no kara Ukrainā ([15]),

— ņemot vērā 2022. gada 3. maija rezolūciju par minoritāšu vajāšanu pārliecības vai reliģijas dēļ ([16]),

— ņemot vērā 2022. gada 3. maija rezolūciju par virzību uz ES stratēģiju bērnu izglītības veicināšanai pasaulē: Covid-19 pandēmijas ietekmes mazināšana ([17]),

— ņemot vērā 2022. gada 5. maija rezolūciju par Ukrainā notiekošā kara ietekmi uz sievietēm ([18]),

— ņemot vērā 2022. gada 19. maija rezolūciju par cīņu pret nesodāmību par kara noziegumiem Ukrainā ([19]),

— ņemot vērā 2022. gada 9. jūnija rezolūciju par cilvēktiesību stāvokli Siņdzjanā, tostarp Siņdzjanas policijas lietām ([20]),

— ņemot vērā 2022. gada 9. jūnija rezolūciju par jaunu tirdzniecības instrumentu, ar ko aizliegt piespiedu darbā saražotus produktus ([21]),

— ņemot vērā 2022. gada 9. jūnija rezolūciju par tiesību uz abortu globālu apdraudējumu: iespējamo tiesību veikt abortu atcelšanu ASV Augstākajā tiesā ([22]) un 2022. gada 7. jūlija rezolūciju par ASV Augstākās tiesas lēmumu atcelt tiesības uz abortu Amerikas Savienotajās Valstīs un nepieciešamību nosargāt tiesības uz abortu un sieviešu veselību Eiropas Savienībā ([23]),

— ņemot vērā visas Parlamenta pieņemtās rezolūcijas par cilvēktiesību, demokrātijas un tiesiskuma pārkāpumiem (tā dēvētās steidzamās rezolūcijas), kas ir pieņemtas saskaņā ar Reglamenta 144. pantu kopš 2019. gada, jo īpaši 2021. un 2022. gadā pieņemtās rezolūcijas,

— ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,

— ņemot vērā Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas atzinumu,

— ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu (A9-0298/2022),

A. tā kā Savienība ir dibināta, pamatojoties uz tādu vērtību respektēšanu kā cilvēka cieņa, brīvība, demokrātija, vienlīdzība, tiesiskums un cilvēktiesības, kā tas ir noteikts LES 2. pantā; tā kā Savienības rīcība starptautiskajā mērogā būtu jāveido pēc principiem, ar kuriem pamatota tās izveide, attīstība un paplašināšanās un kurus tā cenšas veicināt plašākā pasaulē, kā noteikts LES 21. pantā;

B. tā kā efektīva cilvēktiesību un cilvēka cieņas aizsardzība un aizstāvība ir jāizvirza visu ES ārpolitikas virzienu centrā, tai skaitā attīstības, tirdzniecības, drošības un aizsardzības, migrācijas, kaimiņattiecību un paplašināšanās jomā;

([14]) OV C 342, 6.9.2022., 191. lpp.
([15]) OV C 434, 15.11.2022., 50. lpp.
([16]) OV C 465, 6.12.2022., 33. lpp.
([17]) OV C 465, 6.12.2022., 44. lpp.
([18]) OV C 465, 6.12.2022., 155. lpp.
([19]) OV C 479, 16.12.2022., 68. lpp.
([20]) OV C 493, 27.12.2022., 96. lpp.
([21]) OV C 493, 27.12.2022., 132. lpp.
([22]) OV C 493, 27.12.2022., 120. lpp.
([23]) Pieņemtie teksti, P9_TA(2022)0302.

C. tā kā ES iekšpolitikas un ārpolitikas saskaņotība ir ticamas un efektīvas ES cilvēktiesību politikas neatņemams elements;

D. tā kā Savienība ir stingri pārliecināta par multilaterālismu, uz noteikumiem balstītu pasaules kārtību, kuras pamatā ir starptautisko tiesību aktu un demokrātisko procesu ievērošana, un universālām vērtībām, principiem un standartiem, tostarp tiem, kas noteikti ANO Statūtos, kas vada ANO dalībvalstis un to savstarpējās attiecības, un pilnībā to atbalsta;

E. tā kā dzimumu līdztiesība ir viena no ES pamatvērtībām; tā kā tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi un brīvību bez diskriminācijas ir pamattiesības, kas nostiprinātas Līgumos un Hartā un kas būtu pilnībā jāievēro; tā kā saskaņā ar Hartas 3. pantu tiesības uz personas neaizskaramību ir ārkārtīgi svarīgas; tā kā tādēļ integrēta pieeja dzimumu līdztiesības nodrošināšanai un intersekcionāla pieeja būtu jāīsteno un jāintegrē kā horizontāls princips visās ES darbībās un politikas jomās;

F. tā kā autoritārisma, neliberālisma, populisma un cilvēktiesību pārkāpumu pieaugums visā pasaulē apdraud uz noteikumiem balstīto pasaules kārtību, kā arī vērtības un pamatprincipus, uz kuriem balstās Eiropas Savienība; tā kā saskaņā ar 2021. gada demokrātijas indeksa datiem mazāk nekā puse pasaules iedzīvotāju (45,7 %) pašlaik dzīvo "dažādās" demokrātijās un vairāk nekā 37 % dzīvo autoritāras pārvaldes valstīs;

G. tā kā terorisms joprojām ir viens no nopietnākajiem draudiem starptautiskajam mieram un drošībai un ir nepārprotams cilvēktiesību un pamatbrīvību pārkāpums;

H. tā kā Covid-19 pandēmija visā pasaulē ir izraisījusi cilvēktiesību aizsardzības traucējumus, jo instrumenti un politika, kas ieviesti, aizbildinoties ar tās izplatības ierobežošanu, daudzos gadījumos daudzās valstīs bija saistīti ar valsts demokrātijas principu zudumu;

I. tā kā ārkārtas situācijas vides jomā, tostarp tās, ko rada klimata pārmaiņas un mežu izciršana, izraisa cilvēktiesību pārkāpumus un ietekmē ne tikai cilvēkus to tuvākajā apkārtnē, bet arī cilvēci kopumā; tā kā pēdējos gados ir palielinājies slepkavību, uzbrukumu un citu veidu vardarbības gadījumu skaits pret cilvēkiem, kas aizstāv cilvēktiesības, vidi un cilvēku piekļuvi savai zemei un dabas resursiem; tā kā klimata pārmaiņas un vides degradācija ir divas steidzamas un savstarpēji saistītas problēmas, no kurām atkarīga gan ilgtspējīga attīstība, gan cilvēktiesību īstenošana visā pasaulē;

J. tā kā enerģētikas krīze kopā ar ražošanas krīzi, ar ko saskaras Eiropa, var palielināt nabadzību un neaizsargātību Eiropā, tādējādi apdraudot cilvēktiesību ievērošanu;

K. tā kā tiesību uz domas, apziņas un reliģijas brīvību, tai skaitā tiesību ticēt vai neticēt, paust teistiskus, agnostiskus vai ateistiskus uzskatus, tiesību mainīt reliģiju vai atteikties no tās un tiesību publiski paust savu ticību pārkāpumi visā pasaulē rada apspiestības, konfliktu un kara situācijas;

Vispārējās tendences un globālie izaicinājumi demokrātijai un cilvēktiesībām

1. atkārtoti apliecina cilvēktiesību universālumu un nedalāmību, kā arī katra cilvēka neatņemamo cieņu; šajā saistībā uzsver savu stingro apņemšanos risināt ar cilvēktiesībām saistītās problēmas ES un visā pasaulē un atkārtoti uzsver ES un tās dalībvalstu pienākumu rīkoties, lai kļūtu par pasaules līderiem cilvēktiesību, pamatbrīvību un demokrātijas veicināšanā un aizsardzībā saskaņā ar Savienības pamatvērtībām;

2. uzstāj, ka ikviena cilvēka cilvēktiesību, pamatbrīvību un cieņas aizsardzībai ir jābūt Eiropas Savienības ārpolitikas stūrakmenim; šajā nolūkā stingri mudina Eiropas Savienību censties turpināt vērienīgas saistības, lai cilvēktiesību aizsardzību padarītu par visu ES politikas virzienu centrālo elementu racionalizētā veidā un palielinātu ES iekšējās un ārējās politikas saskaņotību šajā jomā;

3. atgādina, ka ES Rīcības plāns cilvēktiesību un demokrātijas jomā 2020.–2024. gadam būtu jāizmanto kā ES cilvēktiesību prioritāšu ceļvedis un ka tādēļ tam vajadzētu būt visu ES ārpolitikas jomu centrā; uzsver, cik svarīga ir dalībvalstu līdzatbildība par ES rīcības plānu un cik svarīgi ir publiski ziņot par dalībvalstu darbībām, kas tiek veiktas saskaņā ar to; mudina valstu un reģionālos parlamentus, valstu cilvēktiesību aizsardzības institūcijas un pilsoniskās sabiedrības organizācijas saistībā ar ieguldījumu ES ārpolitikas īstenošanā cilvēktiesību jomā sadarboties ar iestādēm dalībvalstu līmenī; aicina iesaistīt Parlamentu Padomes plānotajā ES cilvēktiesību pamatnostādņu pārskatīšanā un atjaunināšanā un nodrošināt lielāku pārredzamību to īstenošanā;

4. pauž dziļas bažas par nopietnajiem draudiem cilvēktiesībām un demokrātijai visā pasaulē, norādot, ka demokrātisko valstu skaits turpina samazināties, savukārt autoritāro režīmu skaits ir pieaudzis un gandrīz 75 % pasaules iedzīvotāju pēdējā gadā ir piedzīvojuši cilvēktiesību situācijas pasliktināšanos savā valstī; ar bažām uzsver nopietnos cilvēktiesību un starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumus aizvien vairākās vietās visā pasaulē, kā arī plaši izplatīto nesodāmību par šādiem pārkāpumiem;

5. pauž nožēlu par to, ka, neraugoties uz nepieciešamību koncentrēties uz klimata pārmaiņu radīto draudu un Covid-19 pandēmijas negatīvo seku novēršanu, izmantojot globālo solidaritāti, daži autoritārie līderi līdztekus pandēmijas un globālo resursu nepareizai pārvaldībai ir pastiprinājuši represijas pret politisko opozīciju, citādi domājošiem, cilvēktiesību aizstāvjiem, pilsoniskās sabiedrības organizācijām, tostarp kopienu organizācijām un uz ticību un pārliecību balstītām organizācijām, neatkarīgiem medijiem, kā arī veicinājuši un paplašinājuši pastāvošos iekšējos un starptautiskos konfliktus un izraisījuši jaunas sadursmes ar postošu ietekmi uz cilvēktiesībām; pauž nožēlu par vairākiem gadījumiem, kad autoritārie līderi ir ļaunprātīgi izmantojuši pandēmijas sekas, lai attaisnotu savas represīvās politikas pastiprināšanu;

6. uzsver, ka ir svarīgi, lai ES un tās dalībvalstis darbotos kopīgi un saskaņoti, jo īpaši daudzpusējos forumos, lai risinātu globālas cilvēktiesību un demokrātijas problēmas un saglabātu konsekvenci savā iekšpolitikā un ārpolitikā; uzskata, ka vienprātības noteikuma saglabāšana attiecībā uz konkrētiem ES ārpolitikas lēmumiem, tostarp sankcijām cilvēktiesību pārkāpējiem, kavē izlēmīgu rīcību, kas nepieciešama ģeopolitisko apstākļu pārmaiņu dēļ, tāpēc šis noteikums būtu jāpārskata;

7. mudina ES un tās dalībvalstis pastiprināt centienus visā pasaulē, lai atbalstītu demokrātiju un cilvēktiesības; šajā saistībā aicina ES un tās dalībvalstis gan individuāli, gan sadarbībā ar līdzīgi domājošiem starptautiskiem partneriem kavēt nepieņemamus mēģinājumus vājināt demokrātiskās institūcijas un vispārējās cilvēktiesības un mazināt pilsoniskās sabiedrības iespējas un nozīmi; atkārtoti apliecina, ka multilaterālisms ir vērtīgs šā mērķa sasniegšanas instruments; uzsver, ka ir svarīgi demokrātijas un cilvēktiesību problēmjautājumus izvirzīt centrā ES diplomātiskajās attiecībās ar visiem partneriem, jo īpaši ar valstīm, kuras uzskata par stratēģiskiem partneriem; turklāt uzsver, ka ir svarīgi cilvēktiesību jautājumus izvirzīt ES parlamentārās darbības centrā, cita starpā pārveidojot Cilvēktiesību apakškomiteju par atsevišķu komiteju; norāda, ka 2022. gada 26. augustā tika sākts izmēģinājuma projekts, kura mērķis ir izveidot Eiropas Diplomātisko akadēmiju;

8. atkārto, ka ES ārpolitikas cilvēktiesību jomā vērienīgā apņemšanās un retorika uzliek tai pienākumu kļūt par paraugu, lai, pretojoties globālai demokrātijas lejupslīdei, nepieļautu savas uzticamības graušanu; aicina ES iestādes un struktūras, tostarp Eiropas Ārējās darbības dienestu (EĀDD), nodrošināt, lai ES ārpolitikā tiktu konsekventi īstenoti ES un dalībvalstu pienākumi cilvēktiesību jomā; šajā ziņā mudina tās izmantot visus diplomātiskos instrumentus gan privāti, gan publiski, kā arī divpusējos un daudzpusējos forumos, lai ar partnervalstīm apspriestu cilvēktiesību jautājumus; atkārtoti aicina ES ļoti rūpīgi izvērtēt un novērst jebkādus pārkāpumus trešās valstīs, kas saistīti ar tās politiku, projektiem, tostarp saistībā ar Eiropas Investīciju bankas un Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas finansējumu, un izveidot sūdzību izskatīšanas mehānismu personām vai grupām, kuru tiesības, iespējams, ir pārkāptas ar ES darbībām šajās valstīs;

Agresijas karš pret Ukrainu

9. visstingrākajā veidā nosoda Krievijas nelikumīgo, neprovocēto un nepamatoto agresijas karu pret Ukrainu, kā arī Baltkrievijas iesaisti, kas ļāva Krievijai raidīt nāvējošus uzbrukumus pret Ukrainu no Baltkrievijas teritorijas; šajā saistībā pauž dziļu nožēlu par cilvēku ciešanām un nosoda nopietnus cilvēktiesību un starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumus, ko veikuši Krievijas bruņotie spēki un to pilnvarotie Ukrainā;

10. atzinīgi vērtē ES, tās dalībvalstu un pilsoniskās sabiedrības kopīgos centienus, reaģējot uz karu; turklāt atzinīgi vērtē daudzu valstu izrādīto solidaritāti ar Ukrainu, ko apliecina to nostāja ANO Ģenerālās asamblejas sesijās un balsojumos par nelikumīgo karu Ukrainā; atkārtoti uzsver, ka ir jāpastiprina ES diplomātiskie centieni attiecībā uz valstīm, kuras, balsojot par ANO Ģenerālās asamblejas 2022. gada 2. martā pieņemto rezolūciju par agresiju pret Ukrainu un turpmākajām rezolūcijām šajā jautājumā, atturējās vai balsoja pret, lai izskaidrotu Krievijas agresijas nopietnību un nepieciešamību pēc vienprātīgas starptautiskās sabiedrības atbildes pret šo klajo starptautisko tiesību pārkāpumu; aicina ES un tās dalībvalstis sniegt Ukrainas tautai nepieciešamo atbalstu, lai tā varētu aizstāvēt brīvību, demokrātiju, cilvēktiesības un starptautiskās tiesības; atzinīgi vērtē nepieredzētās sankcijas, kas noteiktas saistībā ar karu, un aicina tās saskaņoti īstenot; turklāt aicina ES un tās dalībvalstis atbalstīt neatkarīgu Krievijas pilsoniskās sabiedrības organizāciju centienus un tās stiprināt, lai palīdzētu veidot pamatus nākotnes demokrātijai Krievijā;

11. stingri nosoda un pauž dziļas bažas par kara noziegumiem un nopietnajiem starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumiem, tostarp seksuālo vardarbību, ar dzimumu saistītu vardarbību un civilo iedzīvotāju un karagūstekņu spīdzināšanu un nogalināšanu, ko Krievijas bruņotie spēki un to pilnvarotie pieļāvuši Krievijas agresijas karā pret Ukrainu; mudina veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka personas, kas izdarījušas kara noziegumus un cilvēktiesību pārkāpumus Ukrainā, iespējami ātri tiek identificētas un sauktas pie atbildības un lai nodrošinātu efektīvus līdzekļus Ukrainas civiliedzīvotāju ciesto zaudējumu atlīdzināšanai; aicina ES un tās dalībvalstis saskaņā ar universālās jurisdikcijas principu arī turpmāk pilnībā atbalstīt šajā jomā iesaistītās ieinteresētās personas, pasākumus un mehānismus, tai skaitā Ukrainas prokurorus, izmeklētājus un tiesu iestādes, Starptautisko Krimināltiesu (SKT), ANO Cilvēktiesību padomes izmeklēšanas komisiju un valstu izmeklēšanas iestādes; šajā ziņā atzinīgi vērtē to, ka ES ir sniegusi atbalstu SKT izmeklēšanas spējām, lai palīdzētu tai paplašināt izmeklēšanu par kara noziegumiem Ukrainā; uzsver, ka ir svarīgi ātri savākt un saglabāt pierādījumus par kara noziegumiem un noziegumiem pret cilvēci, un atzinīgi vērtē pilsoniskās sabiedrības centienus šajā jomā; aicina Komisiju sniegt visu nepieciešamo palīdzību šajā procesā, tostarp finansējumu no Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumenta "Eiropa pasaulē" (*NDICI* — "Eiropa pasaulē"), un mudina dalībvalstis pašām iesaistīties šajā procesā, kad vien tas ir iespējams; atzinīgi vērtē ES padomdevējas misijas Ukrainā grozītās pilnvaras un Komisijas priekšlikumu paplašināt *Eurojust* pilnvaras, lai atbalstītu cīņu pret nesodāmību jebkādos apstākļos; aicina pieņemt pamatotu lēmumu par piemērotākajiem risinājumiem, lai sauktu pie atbildības personas un organizācijas, kas ir atbildīgas par Krievijas agresijas kara pret Ukrainu un Ukrainas teritorijā pastrādāto kara noziegumu veicināšanu, tostarp ierosinot tiesvedību par agresijas noziegumiem īpaši izveidotā starptautiskā tiesā vai Starptautiskās Krimināltiesas jurisdikcijā;

12. aicina ES un tās dalībvalstis turpināt izmantot visus to rīcībā esošos instrumentus, lai atbalstītu cīņu par Ukrainas atbrīvošanu no okupantiem un palīdzētu cilvēkiem, kuri bēg no Ukrainas, meklējot atbalstu ES dalībvalstīs; norāda, ka kopš Krievijas agresijas kara pret Ukrainu sākuma ES ir ieceļojuši 8,8 miljoni ukraiņu, no kuriem 4 miljoni Eiropā ir reģistrēti kā pagaidu aizsardzības saņēmēji vai līdzīgās valsts shēmās paredzētās aizsardzības saņēmēji; atzinīgi vērtē visas solidaritātes un palīdzības izpausmes, ko Ukrainas tautai ir izrādījuši ES iedzīvotāji, cita starpā iesaistoties humānās palīdzības sniegšanā, un atzinīgi vērtē to, ka tiek iedarbināta Pagaidu aizsardzības direktīva ([24]), lai pārvietotajiem ukraiņiem, kas ierodas ES, nodrošinātu tūlītēju aizsardzību un tiesības; uzsver, cik svarīgi ir palielināt finansējumu uzņēmējvalstīm, cita starpā lielāku uzmanību pievēršot izglītības, ekonomisko iespēju, mājokļu un veselības aprūpes pieejamībai un integrācijai uzņemošajās sabiedrībās; uzsver, ka cita starpā ir jāatbalsta personas, kas cietušas no seksuālas, ar dzimumu saistītas un reproduktīvās vardarbības;

13. nosoda Ukrainas bērnu, tostarp veselības aprūpes iestādēs dzīvojošo bērnu, piespiedu pārcelšanu un deportēšanu uz Krievijas Federāciju un Krievijas okupētajām teritorijām Ukrainā un viņu piespiedu adoptēšanu krievu ģimenēs; aicina ES un tās dalībvalstis palīdzēt atrast šos bērnus un panākt viņu atkalapvienošanu ar ģimenēm vai likumiskajiem aizbildņiem;

([24]) Padomes Direktīva 2001/55/EK (2001. gada 20. jūlijs) par obligātajiem standartiem, lai pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumā sniegtu tām pagaidu aizsardzību, un par pasākumiem, lai līdzsvarotu dalībvalstu pūliņus, uzņemot šādas personas un uzņemoties ar to saistītās sekas (OV L 212, 7.8.2001., 12. lpp.).

14. uzsver, ka, tā kā Ukraina ir piektā lielākā graudu eksportētāja pasaulē, nelikumīgajam, nepamatotajam un neprovocētajam agresijas karam pret Ukrainu ir bijusi milzīga ietekme uz pārtikas nodrošinājumu pasaulē;

15. pauž nopietnas bažas par Ukrainas kodoliekārtu drošību, jo tās pastāvīgi apdraud militāra apšaude; aicina ES, tās dalībvalstis un starptautisko sabiedrību izveidot drošības zonas ap šīm kodoliekārtām;

ES politikas, instrumentu un diplomātijas uzlabošana, lai aizsargātu un veicinātu cilvēktiesības un demokrātiju pasaulē

NDICI — "Eiropa pasaulē" un tematiskā programma "Cilvēktiesības un demokrātija"

16. aicina ES apsvērt, kā visos ES instrumentos un stratēģijās veicināt un vislabāk piemērot uz cilvēktiesībām balstītu pieeju, lai stiprinātu ES ārpolitiku cilvēktiesību jomā un pielāgotos ģeopolitiskajai situācijai un to veidotu; uzsver, ka *NDICI* — "Eiropa pasaulē", kā arī tā tematiskā programma par cilvēktiesībām un demokrātiju, ir viens no galvenajiem instrumentiem, kas ir ES rīcībā, lai uzlabotu cilvēktiesību situāciju pasaulē un palīdzētu veicināt elastīgas, iekļaujošas un demokrātiskas sabiedrības izveidi, vienlaikus pretojoties autoritāru un totalitāru režīmu ietekmei; uzsver, ka vietējo pilsoniskās sabiedrības dalībnieku iesaiste ir būtiska, lai aizsargātu cilvēktiesības un demokrātiju savās valstīs, un atkārtoti aicina tos pilnībā iesaistīt visās attiecīgajās ES ārējās darbībās; šajā ziņā atzinīgi vērtē nenovērtējamo palīdzību, ko pašlaik visā pasaulē pilsoniskās sabiedrības organizācijām un aktīvistiem sniedz saskaņā ar *NDICI* — "Eiropa pasaulē" tematisko cilvēktiesību un demokrātijas programmu un Eiropas Demokrātijas fondu; uzsver, cik lielu nozīmi *NDICI* — "Eiropa pasaulē" piešķir cilvēktiesību un demokrātijas veicināšanai sadarbībā ar stratēģiskajiem starptautiskajiem un vietējiem partneriem, cita starpā ar ES vēlēšanu novērošanas misiju starpniecību; uzsver Parlamenta lomu instrumenta plānošanas procesā un aicina Komisiju un EĀDD uzlabot savlaicīgu visas attiecīgās informācijas kopīgošanu, lai Parlaments varētu izpildīt savu līgumos piešķirto lomu, jo īpaši augsta līmeņa ģeopolitiskos dialogos ar Komisiju; aicina Komisiju un EĀDD iesaistīties dialogā ar Parlamentu, lai šajā saistībā panāktu uzlabojumus;

17. uzsver ilgtermiņa plānošanas nozīmīgumu un to, ka ir svarīgi turpināt atbalstu *NDICI* — "Eiropa pasaulē" projektiem un iniciatīvām, jo īpaši attiecībā uz reģioniem konfliktu, karu un dabas katastrofu skartās teritorijās; aicina Komisiju un EĀDD integrēt demokrātijas atbalstu kā transversālu prioritāti visās tematiskajās un ģeogrāfiskajās *NDICI* — "Eiropa pasaulē" programmās;

18. atkārtoti aicina nodrošināt lielāku pārredzamību attiecībā uz noteikumiem, kas saistīti ar cilvēktiesībām *NDICI* — "Eiropa pasaulē" finansēšanas nolīgumos, un precizēt mehānismu un kritērijus šādu nolīgumu apturēšanai, ja tiek pārkāptas cilvēktiesības, demokrātijas principi vai tiesiskums, kā arī nopietnos korupcijas gadījumos; aicina Komisiju stingri atturēties no budžeta atbalsta trešo valstu valdībām izmantošanas kā līdzekli sadarbībai ar valstīm, kurās vērojami plaši cilvēktiesību pārkāpumi un represijas pret cilvēktiesību aizstāvjiem;

ES īpašais pārstāvis cilvēktiesību jautājumos

19. pilnībā atbalsta ES īpašā pārstāvja cilvēktiesību jautājumos (ESĪP) darbu, aizstāvot un veicinot cilvēktiesības pasaulē, sadarbojoties ar trešām valstīm un līdzīgi domājošiem partneriem, un viņa svarīgo lomu ES cilvēktiesību politikas efektivitātes uzlabošanā, cenšoties palielināt tās saskaņotību; uzsver, ka ir vajadzīga cieša sadarbība starp ESĪP cilvēktiesību jautājumos un citiem ESĪP valstīs un reģionos, lai vēl vairāk uzlabotu šo saskaņotību, un aicina nodrošināt ESĪP cilvēktiesību jautājumos lielāku atpazīstamību; uzsver, ka ir svarīgi, lai ESĪP cilvēktiesību jautājumos turpinātu sadarboties ar starptautiskām organizācijām, tostarp ANO un tās īpašajiem ziņotājiem, ko iecēlusi ANO Cilvēktiesību padome, un ar citu valstu pārstāvjiem vai sūtņiem, kas atbild par cilvēktiesību ievērošanu; aicina ESĪP vairāk publiski iesaistīt atsevišķus cilvēktiesību aizstāvjus un cieši sadarboties ar ES un valstu pilsoniskās sabiedrības organizācijām un cilvēktiesību aizstāvjiem; uzsver, ka ir svarīgi, lai ESĪP jautājumos par valstu un reģionālajām situācijām sadarbotos ar valstu iestādēm saistībā ar cilvēktiesību aizsardzību un konkrētiem gadījumiem; mudina ESĪP cilvēktiesību jautājumos turpināt īstenot diplomātiskus centienus uzlabot ES atbalstu starptautiskajām humanitārajām tiesībām un starptautiskajam tiesiskumam;

20. atkārtoti norāda, ka par ESĪP cilvēktiesību jautājumos iecelšanu jārīko iepriekšēja uzklausīšana Parlamentā; ierosina izstrādāt regulējumu, ar kuru ESĪP cilvēktiesību jautājumos būtu pārskatatbildīgs Eiropas Parlamentam par to mērķu sasniegšanu, kas ESĪP darba programmā ir noteikti pilnvaru sākumā, un iesniegtu regulāru ziņojumu par virzību uz šo mērķu sasniegšanu; uzsver — lai gan Parlaments turpina sadarbību ar EĀDD, kas pastiprināta ar Padomes Lēmumu 2010/427/ES ([25]) un Komisijas priekšsēdētāja vietnieces / Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos 2010. gada deklarāciju par politisko atbildību, cilvēktiesību jautājumos ir vēl vairāk jāstiprina sistēma iestāžu savstarpējām attiecībām starp Parlamentu un EĀDD, ieskaitot tā delegācijas; uzsver, ka EĀDD kopā ar Parlamentu ir jāizstrādā norādījumi par ES cilvēktiesību instrumentu, piemēram, ES cilvēktiesību pamatnostādņu un ES pienācīgas rūpības un cīņas pret korupciju mehānismu, īstenošanu, tostarp trešās valstīs;

21. uzsver, ka ir svarīgi risināt problēmas, kas rodas, koordinējot ES iestāžu darbību saistībā ar ES ārējo attiecību pārvaldību cilvēktiesību jomā; atzinīgi vērtē pastiprināto koordināciju starp ES delegācijām, EĀDD galveno mītni un Starptautisko partnerību ģenerāldirektorātu saistībā ar steidzamiem konkrētiem cilvēktiesību aizstāvju apdraudējuma gadījumiem;

ES īpašais sūtnis reliģijas vai pārliecības brīvības veicināšanai ārpus ES

22. ar nožēlu konstatē, ka ES īpašā sūtņa reliģijas un pārliecības brīvības veicināšanai ārpus ES amats ir bijis vakants vairāk nekā gadu; atkārtoti aicina Padomi un Komisiju ātri veikt pārredzamu un visaptverošu novērtējumu par īpašā sūtņa amata lietderību un pievienoto vērtību, arī attiecībā uz tā institucionālo amatu, lai īpašajam sūtnim nodrošinātu pietiekamus cilvēkresursus un finanšu līdzekļus un pienācīgi palīdzētu viņam īstenot institucionālās pilnvaras, spējas un pienākumus; atzinīgi vērtē to, ka 2022. gada 7. decembrī Frans van Daele tika iecelts par īpašo sūtni reliģijas vai ticības brīvības veicināšanai ārpus ES; atgādina, ka īpašā sūtņa pienākumos galvenā uzmanība būtu jāpievērš domu, apziņas, reliģijas un ticības brīvībai un tās aizsardzībai, kā arī tiesībām neticēt, tiesībām uz apostāzi un tiesībām pieņemt ateistiskus uzskatus; uzsver, ka īpašajam sūtnim īpaša uzmanība būtu jāpievērš arī piespiedu konversijai, tiesību aktu par zaimošanu ļaunprātīgai izmantošanai un riskam pakļauto neticīgo personu situācijai;

23. iesaka, ka īpašajam sūtnim cieši un komplementāri jāsadarbojas ar ESĪP cilvēktiesību jautājumos un Padomes Cilvēktiesību jautājumu darba grupu; turklāt, lai koordinētu darbības, aicina īpašo sūtni regulāri apspriesties ar Parlamentu un sadarboties ar dalībvalstu komisāriem, sūtņiem un vēstniekiem, kuri atbild par reliģijas vai ticības brīvības veicināšanu;

ES cilvēktiesību dialogi un cita divpusēja saziņa ar trešām valstīm

24. uzsver, ka dialogi par cilvēktiesībām ar trešām valstīm ir iespēja pievērsties cilvēktiesību problēmām, un aicina tos rīkot tos rezultatīvi, regulāri pārskatīt un pilnībā izmantot to potenciālu; atkārto aicinājumu dialogu par cilvēktiesībām jau no paša sākuma balstīt uz skaidru kritēriju kopumu, kas ļaus uzraudzīt dialogu efektivitāti; aicina EĀDD sistemātiski novērtēt dialogus, paziņot novērtējuma rezultātu un saistībā ar tiem attiecīgi veikt turpmākus pasākumus; uzsver, ka dialogu efektivitātes nodrošināšanai tos nedrīkst izmantot kā atsevišķu instrumentu, bet tie jāintegrē ES visaptverošajā pasākumu kopumā, tostarp pasākumos, kas saistīti ar tirdzniecības politiku ar attiecīgajām trešām valstīm, tādējādi integrējot cilvēktiesību dimensiju un pastiprinot dialogos pausto vēstījumu; vērš uzmanību uz to, cik svarīgi saistībā ar dialogiem par cilvēktiesībām ir risināt atsevišķus gadījumus, jo īpaši tos, kurus Parlaments ir uzsvēris savās rezolūcijās un kurus uzvēruši apdraudētie Saharova balvas laureāti un finālisti, kā arī nodrošināt atbilstīgus turpmākos pasākumus un ziņot Parlamentam par rīcību attiecībā uz šiem gadījumiem;

25. uzsver, cik svarīga visā cilvēktiesību dialoga procesā ir sistemātiska, patiesa, pieejama un iekļaujoša apspriešanās ar visām pilsoniskās sabiedrības organizācijām un ieinteresētajām personām;

([25]) Padomes Lēmums 2010/427/ES (2010. gada 26. jūlijs), ar ko nosaka Eiropas Ārējās darbības dienesta organizatorisko struktūru un darbību (OV L 201, 3.8.2010., 30. lpp.).

26. pauž gandarījumu par to, ka ar trešām valstīm ir atsākti cilvēktiesību dialogi, kuru pamatā ir labvēlīgāki apstākļi šo valstu iesaistei; uzskata, ka gadījumos, kad pēc virknes cilvēktiesību dialogu nav ziņots par jūtamu progresu, kā tas ir noticis vairākos gadījumos, ES būtu jāpielāgo savi mērķi, tostarp attiecībā uz divpusējo attiecību īstenošanu plašākā mērogā;

ES delegācijas

27. uzskata, ka ir ārkārtīgi svarīgi veikt visus iespējamos pasākumus, lai ES delegācijās palielinātu informētību par ES pamatnostādnēm cilvēktiesību jomā, un mudina visas delegācijas nodrošināt šo pamatnostādņu pienācīgu īstenošanu; šajā ziņā atkārtoti aicina ES delegācijas un to cilvēktiesību kontaktpunktus trešās valstīs darboties aktīvāk, sniedzot regulāru atbalstu cilvēktiesību aizstāvjiem, tostarp apdraudētajiem Saharova balvas laureātiem un finālistiem, un rūpīgi izskatīt jautājumus un atsevišķus gadījumus, kas minēti Parlamenta rezolūcijās par cilvēktiesību, demokrātijas un tiesiskuma pārkāpumiem; aicina ES delegāciju amatpersonas vērsties pret cilvēktiesību aizstāvju, demokrātiskās opozīcijas un pilsoniskās sabiedrības aktīvistu apspiešanu un vajāšanu valsts iestādēs un, ja cietušās personas atrodas apcietinājumā, uzraudzīt viņu situāciju, apmeklēt viņus cietumā, piedalīties viņu tiesas procedūrās un izskatīt viņu lietas ES cilvēktiesību dialogos ar attiecīgajām valstīm;

28. vērš uzmanību uz gadījumiem, kad ES dalībvalstu pārstāvniecībām un ES delegācijām ir bijusi atšķirīga pieeja cilvēktiesību aizsardzībai un veicināšanai trešās valstīs, lai gan ES dalībvalstis šajā jautājumā ir paudušas kopīgu apņemšanos; uzsver, ka ES dalībvalstu vēstniecībām, tāpat kā ES delegācijām, būtu jāuzņemas lielāka loma cilvēktiesību veicināšanā un aizsardzībā, kā arī jāatbalsta pilsoniskā sabiedrība trešās valstīs; aicina ES delegācijas izveidot cilvēktiesību darba grupas, kurās apvienotos attiecīgie dalībvalstu vēstniecību un ES delegāciju dienesti, un cieši sadarboties ar attiecīgo trešo valstu starptautisko un reģionālo pilsoniskās sabiedrības organizāciju pārstāvjiem;

ES globālais cilvēktiesību sankciju režīms (GHRSR — ES Magņitska likums)

29. atzinīgi vērtē to, ka ES globālais cilvēktiesību sankciju režīms arvien vairāk tiek izmantots kā būtisks instruments, kas stiprina ES kā globāla cilvēktiesību rīcībspēka lomu, Padomei piemērojot mērķtiecīgas sankcijas; aicina efektīvi, pilnībā un koordinēti īstenot jau pieņemtos ierobežojošos pasākumus, kā arī vajadzības gadījumā pieņemt papildu pasākumus; aicina ES dinamiskāk izmantot šo instrumentu kā neatņemamu sastāvdaļu ārpolitikā cilvēktiesību jomā; prasa stingri, konsekventi un vienoti piemērot un uzraudzīt ierobežojošos pasākumus visās dalībvalstīs, lai nodrošinātu ES ārējās darbības uzticamību un efektivitāti; aicina ES sadarboties ar līdzīgi domājošiem partneriem, lai mudinātu vairāk valstu pieņemt sankciju režīmus un kopīgi saskaņot mērķtiecīgu ierobežojošu pasākumu pieņemšanu un tādējādi palielināt to efektivitāti globālā līmenī; atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas priekšsēdētājas apņemšanos, ko viņa pauda savā 2022. gada runā par stāvokli Savienībā, proti, ierosināt pasākumus, lai atbilstīgi Parlamenta nostājai atjauninātu ES tiesisko regulējumu nolūkā apkarot korupciju un to iekļaut *GHRSR* un tādējādi efektīvi vērstos pret cilvēktiesību pārkāpēju ekonomiskajiem un finansiālajiem veicinātājiem; atkārtoti aicina ieviest kvalificētu balsu vairākumu attiecībā uz Padomes lēmumiem un sankciju īstenošanu saskaņā ar ES *GHRSR*; atkārtoti aicina Komisiju un Padomi censties iekļaut savā darbībā Parlamenta ieteikumus par turpmākajām mērķtiecīgajām sankcijām, kā noteikts Parlamenta rezolūcijās un citur;

30. atzinīgi vērtē sarakstus, kas 2021. gadā izveidoti saskaņā ar jauno globālo cilvēktiesību sankciju režīmu; aicina Padomi, dalībvalstis un EĀDD izstrādāt stratēģiju, lai uzlabotu mijiedarbību starp ES *GHRSR* un ģeogrāfiskiem sankciju režīmiem, jo īpaši labāk izmantojot ES *GHRSR*, lai novērstu pārkāpumus, ko nevar tieši sasaistīt ar kādu valsti, piemēram, gadījumos, kad cilvēktiesību pārkāpumus izdara algotņi teritorijās, kuras nekontrolē valdība, vai pārrobežu gadījumos, piemēram, cilvēku tirdzniecībā;

31. pauž nopietnas bažas un nosodījumu par atsevišķu valstu tīšo politiku propagandas nolūkā aizturēt, patvaļīgi turēt ieslodzījumā un uz nepatiesu apsūdzību pamata sākt tiesvedību pret ārvalstu iedzīvotājiem, tostarp ES pilsoņiem, lai ieslodzītos izmantotu kā instrumentu starptautiskās sarunās un apmaiņā vai kā politiska spiediena līdzekli; uzsver, ka šādas politikas izmantošana ir ķīlnieku sagrābšana, kā noteikts Starptautiskajā konvencijā pret ķīlnieku sagrābšanu; prasa Komisijai, EĀDD un dalībvalstīm rīkoties, lai šādu rīcību novērstu, un brīdināt ES pilsoņus, jo īpaši tos, kuriem ir dubultpilsonība, par aizturēšanas riskiem dažu valstu teritorijā; prasa Padomei apsvērt iespēju personām vai struktūrām, kuras ir atbildīgas par ES pilsoņu patvaļīgu aizturēšanu vai ieslodzīšanu, viņus izmantojot kā valstu ķīlniekus, piemērot ierobežojošus pasākumus, kas paredzēti ES *GHRSR*;

Trešdiena, 2023. gada 18. janvāris

Korupcija un cilvēktiesības

32. uzsver, ka korupcija nopietni vājina demokrātisko pārvaldību, visā pasaulē kavē cilvēktiesību ievērošanu, veicina un turpina cilvēktiesību un tiesiskuma pārkāpumus un nesamērīgi ietekmē visneaizsargātākos un atstumtākos cilvēkus un sabiedrības grupas; aicina cīņu pret korupciju iekļaut visos ES centienos un politikā, kas vērsta uz cilvēktiesību un demokrātijas veicināšanu, izstrādājot īpašu globālu pretkorupcijas stratēģiju, tai skaitā programmas ES ārējo finanšu instrumentu ietvaros, un pastiprinot Parlamenta kontroles lomu; uzsver, ka ir ārkārtīgi svarīgi, lai ES un tās dalībvalstis rādītu priekšzīmi, apkarojot korupciju, ko veic ES bāzēti dalībnieki, ārējam finansējumam piemērojot visaugstākos pārredzamības standartus un palielinot atbalstu pilsoniskās sabiedrības organizācijām, aktīvistiem un pētnieciskajiem žurnālistiem, kas iesaistīti cīņā pret korupciju;

33. aicina ES darboties, lai varētu ierosināt tādu pretkorupcijas standartu kopumu, kas būtu vienādi piemērojami visā pasaulē, veicināt efektīvu pretkorupcijas struktūru izveidi un stingru tiesisko regulējumu pieņemšanu un risināt jautājumus saistībā ar nodokļu oāzēm; mudina veicināt sadarbību starp ES, tās dalībvalstīm, trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, jo īpaši tiesu, tiesībaizsardzības un izlūkošanas līmenī, lai apmainītos ar paraugpraksi un efektīviem instrumentiem korupcijas apkarošanā un novēršanā; aicina ANO uzraudzībā izveidot starptautisku korupcijas apkarošanas tiesu, kas darbotos šajā jomā;

Cilvēktiesību klauzulas starptautiskajos nolīgumos

34. atkārtoti aicina nolīgumos starp ES un trešām valstīm iekļaut stingras klauzulas par cilvēktiesībām, kā arī skaidrus kritērijus un procedūras, kas jāievēro pārkāpumu gadījumā; aicina Komisiju un EĀDD aktīvi apsvērt, kā nodrošināt spēkā esošo starptautisko nolīgumu cilvēktiesību klauzulu efektīvu uzraudzību un īstenošanu; uzsver, ka ES būtu ātri un izlēmīgi jāreaģē uz pastāvīgiem cilvēktiesību klauzulu pārkāpumiem trešās valstīs, tai skaitā apturot attiecīgo nolīgumu darbību, ja citas iespējas izrādās neefektīvas; uzsver, ka ES vispārējo preferenču shēmas (VPS) pārskatīšana, pašreizējais likumdošanas process attiecībā uz jaunu regulu par VPS un VPS saņēmējvalstu īstenoto starptautisko konvenciju par cilvēktiesībām, tostarp darba tiesībām, sniedz iespēju stiprināt apņemšanos ievērot cilvēktiesības attiecīgajās trešās valstīs;

35. aicina Komisiju, risinot sarunas par brīvās tirdzniecības nolīgumiem (BTN) ar trešām valstīm, pieprasīt tām ratificēt galvenās starptautiskās konvencijas cilvēktiesību, darba tiesību un vides jomā, tostarp Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām un Starptautisko paktu par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām; uzsver, ka ideālā gadījumā šo konvenciju ratificēšanai trešās valstīs būtu jānotiek pirms BTN sarunu pabeigšanas, lai šo konvenciju ievērošana tiktu pielīdzināta atbilstīgi būtiskam BTN aspektam un lai tiktu panākta vienošanās par īpašām klauzulām; turklāt aicina BTN iekļaut materiālas klauzulas, lai atzītu, ka valstīm, kas slēdz nolīgumu, ir jāievēro un jāaizsargā cilvēktiesības, kā noteikts Vispārējā cilvēktiesību deklarācijā, paražu tiesībās un starptautiskajās konvencijās, kurās tās ir puses;

36. uzsver, cik svarīgi ir *ex ante* un *ex post* ilgtspējas ietekmes novērtējumi (IIN) un aicina tos būtiski uzlabot; uzsver, ka ar IIN vajadzētu nodrošināt, lai nolīgums, par kuru notiek sarunas, un tā detalizētās, formulētās klauzulas būtu pietiekami instrumenti, ar kuriem novērst negatīvu ietekmi uz cilvēktiesībām; iesaka IIN sagatavošanā iesaistīt pilsoniskās sabiedrības organizācijas, novērtējumus uzticēt cilvēktiesību un darba tiesību ekspertiem un ņemt vērā pilsoniskās sabiedrības organizāciju ieguldījumu;

Demokrātijas atbalsta pasākumi

37. uzsver, ka 2022. gadā aprit 10. gadadiena kopš Parlamenta lēmuma uzņemties politisko vadību, apņemoties būtiski uzlabot demokrātijas atbalsta pasākumus, ko tas kopš 2014. gada īsteno, izmantojot visaptverošu demokrātijas atbalsta pieeju; jo īpaši atzinīgi vērtē tā atbalstu partneru parlamentu veiktspējas uzlabošanai, mediācijai un dialoga un kompromisa kultūras veicināšanai, arī jauno politisko līderu vidū, kā arī sieviešu parlamentāriešu, cilvēktiesību aizstāvju un pilsoniskās sabiedrības organizāciju pārstāvju un brīvu mediju iespēju nodrošināšanai; aicina Komisiju turpināt un pastiprināt pasākumus šajās jomās, kā arī palielināt finansējumu un palīdzību ES struktūrām un aģentūrām, kā arī citām organizācijām, kas saņem dotācijas, vienlaikus ievērojot nediskriminācijas principu; uzsver, ka pašreizējos apstākļos, kad pasaulē arvien

lielākā skaitā valstu pieaug saspīlējums un represijas, ir ārkārtīgi svarīgi tieši atbalstīt pilsoniskās sabiedrības organizācijas, cilvēktiesību aizstāvjus un cilvēkus, kuri pauž kritiskus un atšķirīgus viedokļus;

38. uzsver ES vēlēšanu novērošanas misiju nozīmi un Parlamenta ieguldījumu to metodikas izstrādē un uzlabošanā; šajā saistībā aicina Komisiju apsvērt iespēju atjaunināt vēlēšanu novērošanas metodoloģiju, lai atspoguļotu pēdējo divdesmit gadu laikā notikušās pārmaiņas; mudina trešās valstis īstenot ES vēlēšanu novērošanas misiju ieteikumus, lai uzlabotu nākamo vēlēšanu procesu organizāciju un vidi un tādējādi veicinātu to pārredzamību un likumību, kas stiprinātu attiecīgo valstu demokrātijas standartus; uzsver, ka ir svarīgi palielināt ES atbalstu vietējiem vēlēšanu novērotājiem, jo īpaši aizsardzības jomā; atkārtoti aicina ES cieši sadarboties ar vietējām un starptautiskajām organizācijām, piemēram, EDSO Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību biroju, Eiropas Padomi un citām organizācijām, kas apstiprinājušas Deklarāciju par starptautiskās vēlēšanu novērošanas principiem;

Multilaterālisms un ES darbs daudzpusējā līmenī

39. atkārtoti apstiprina, ka efektīvai cilvēktiesību aizsardzībai visā pasaulē ir nepieciešama cieša starptautiska sadarbība daudzpusējā līmenī; uzsver, ka ANO un tās struktūrām ir īpaši svarīga loma kā galvenajam forumam, kuram jāspēj efektīvi veicināt centienus panākt mieru un drošību, ilgtspējīgu attīstību un cilvēktiesību un starptautisko tiesību ievērošanu; aicina ES un tās dalībvalstis turpināt atbalstīt ANO darbu gan politiski, gan finansiāli, tostarp visas ANO cilvēktiesību struktūras, jo īpaši līgumstruktūras un īpašās procedūras; šajā nolūkā aicina ANO ģenerālsekretāru nodrošināt pienācīgus līdzekļus no ANO budžeta un mudina dalībvalstis palielināt savas brīvprātīgās iemaksas; uzsver, ka ES un tās dalībvalstīm jācenšas paust vienotu nostāju gan ANO, gan citos daudzpusējos forumos un ar šiem līdzekļiem jāveicina maksimāli augstu cilvēktiesību standartu ievērošana; atgādina, ka visām ANO dalībvalstīm ir pienākums veicināt un aizsargāt visas cilvēktiesības un pamatbrīvības, kā noteikts Apvienoto Nāciju Organizācijas dibināšanas statūtos un ANO Ģenerālās asamblejas Rezolūcijā 60/251; pauž nožēlu par to, ka divi pastāvīgie ANO Drošības padomes locekļi ir atbildīgi par rupjiem cilvēktiesību pārkāpumiem, kuri sasniedz kara noziegumu un pat genocīda pakāpi; aicina ANO dalībvalstis atturēties no atpakaļejošiem soļiem, kas iedragā cilvēktiesību aizsardzību; uzsver ANO Cilvēktiesību padomes pienākumu izskatīt visus smagos cilvēktiesību pārkāpumu gadījumus visā pasaulē; pauž nožēlu par to, ka vairāki ANO Cilvēktiesību padomes locekļi ir atklāti ignorējuši savus pienākumus cilvēktiesību jomā, ka ir pierādīti viņu izdarīti nopietni cilvēktiesību pārkāpumi un ka viņi nav sadarbojušies ar ANO cilvēktiesību mehānismiem; šajā ziņā aicina pamatīgi reformēt ANO Cilvēktiesību padomes locekļiem piemērojamos kritērijus; aicina sākt un virzīt centienus nolūkā panākt saskaņotu ES un dalībvalstu nostāju attiecībā uz dalību ANO Cilvēktiesību padomē, kas veicinātu labāku vēlēšanu procesa pārredzamību, piemēram, publiskojot ES dalībvalstu balsojumu, kā arī to pamatojot, veicinātu patiesi konkurētspējīgu procesu, nodrošinot, ka trīs reģionālie bloki, kuros ir pārstāvētas ES dalībvalstis, piedāvā vairāk kandidātu nekā vietu, un nodrošinātu kandidātu pārskatatbildību, rūpīgi pārbaudot viņu brīvprātīgi uzņemtās saistības un rezultātus sadarbībā ar ANO Cilvēktiesību padomi un ANO līgumu struktūrām, kā arī saskaņā ar īpašām procedūrām;

40. stingri nosoda jebkādus uzbrukumus ANO īpašo procedūru pilnvarotajiem un viņu pilnvaru neatkarībai; aicina ES dalībvalstis un ES demokrātiskos partnerus izlēmīgi apkarot šādus mēģinājumus un veikt visus iespējamos pasākumus, kas palīdzētu piedāvāt drošu un atvērtu telpu, kurā personas un pilsoniskās sabiedrības organizācijas varētu mijiedarboties ar ANO, tās pārstāvjiem un mehānismiem; uzsver darbu, ko veic ANO izmeklēšanas komisijas un faktu vākšanas misijas, kuras arvien vairāk izmanto, lai reaģētu uz situācijām, kas saistītas ar nopietniem starptautisko humanitāro tiesību un starptautisko cilvēktiesību pārkāpumiem, un apkarotu nesodāmību;

41. aicina ES un dalībvalstis atbalstīt reģionālo cilvēktiesību sistēmu stiprināšanu, arī ar finansiālu palīdzību un starpreģionālu pieredzes apmaiņu; jo īpaši uzsver, cik svarīgas ir uzraudzības struktūras un tiesu mehānismi, kas izveidoti šajās reģionālajās sistēmās, un to, kā tie papildina ANO cilvēktiesību sistēmu;

42. aicina ES un dalībvalstis vadīt centienus daudzpusējos forumos, lai veicinātu vispārēji atzītas terorisma definīcijas pieņemšanu, paturot prātā mērķi apkarot šo postu; turklāt aicina tās virzīt centienus saistībā ar ANO Vispārējās terorisma apkarošanas stratēģijas 8. pārskatīšanu, kas notiks 2023. gadā, lai iekļautu stingru formulējumu, atzīstot terorisma

apkarošanas tiesību aktu un politikas ļaunprātīgas izmantošanas nelabvēlīgo ietekmi uz pilsonisko telpu un mudinot visas valstis īstenot vajadzīgos pasākumus, lai reformētu vai atceltu savus terorisma apkarošanas tiesību aktus nolūkā novērst nelabvēlīgu ietekmi uz pilsonisko sabiedrību un cilvēktiesību aizstāvjiem; prasa ES un tās dalībvalstīm virzīt centienus ANO forumos, lai izveidotu lietišķu dialogu ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām un cilvēktiesību aizstāvjiem un nodrošinātu viņu pilnvērtīgu iesaistīšanu visos terorisma apkarošanas politikas izstrādes un īstenošanas posmos;

43. pauž nopietnas bažas par pieaugošajiem autoritāro režīmu uzbrukumiem uz noteikumiem balstītai pasaules kārtībai, cita starpā apstrīdot cilvēktiesību universālumu, tās relativizējot, apgalvojot, ka tās ir rietumvalstu izvērstas kultūras hegemonijas instruments, graujot starptautiskās cilvēktiesības, tās interpretējot no jauna, un apdraudot ANO struktūru un mehānismu darbību, ar kuriem valstis varētu sauktu pie atbildības par cilvēktiesību pārkāpumiem; uzsver, ka ES ir jāatbalsta cilvēktiesību universāluma aizsardzība kā galvenā prioritāte un šajā nolūkā jāvada pakta noslēgšana un jāsadarbojas ar citām demokrātijām un līdzīgi domājošiem partneriem, lai stiprinātu daudzpusējas organizācijas un aizstāvētu uz noteikumiem balstītu pasaules kārtību pret autoritāru varu pieaugumu; uzsver, ka ANO struktūru samazinātā efektivitāte rada reālas izmaksas konfliktu, zaudēto dzīvību un cilvēku ciešanu ziņā un nopietni vājina valstu vispārējo spēju risināt globālās problēmas; aicina ES dalībvalstis un līdzīgi domājošos partnerus pastiprināt centienus, lai mainītu šo tendenci;

44. uzsver, ka objektīvi, taisnīgi un pārredzami ir jāpārskata nevalstisko organizāciju (NVO) pieteikumi par konsultatīvā statusa piešķiršanu ANO Ekonomikas un sociālo lietu padomē (*ECOSOC*); aicina rīkoties, lai katrā daudzpusējā forumā, tostarp ANO Drošības padomē, papildus jau esošajai, pastāvīgajai kādas dalībvalsts vietai Drošības padomē izveidotu savu Savienības vietu, kas stiprinātu ES rīcībspēju, kā arī tās konsekvenci un uzticamību pasaulē; mudina ES un tās dalībvalstis piedalīties ANO Ģenerālās asamblejas vispārējās debatēs un aicina *ECOSOC* locekļus turpināt darbu, lai novērstu nepamatotos šķēršļus, ar kuriem NVO saskaras, lai saņemtu savu *ECOSOC* akreditāciju, jo īpaši gadījumos, kad pieteikumi ir iesniegti jau ļoti sen;

Starptautisko humanitāro tiesību ievērošana

45. ar bažām atzīmē pieaugošo starptautisko humanitāro tiesību un starptautisko cilvēktiesību neievērošanu, jo īpaši notiekošajos konfliktos visā pasaulē; uzsver, ka ir ārkārtīgi svarīgi, lai humānās palīdzības aģentūras un labdarības organizācijas varētu sniegt pilnīgu, savlaicīgu un netraucētu palīdzību visiem neaizsargātajiem iedzīvotājiem, un aicina visas bruņotos konfliktos iesaistītās puses aizsargāt civiliedzīvotājus un humānās palīdzības, medicīnas, mediju un izglītības darbiniekus; aicina sistemātiski veidot humānās palīdzības koridorus reģionos, kuros notiek karš, un kaujas situācijās, lai ļautu apdraudētajiem civiliedzīvotājiem izvairīties no konflikta, un stingri nosoda jebkādus uzbrukumus šiem koridoriem;

46. atgādina, ka starptautiskajām humanitārajām tiesībām vajadzētu būtu pamatā ES politikai attiecībā uz okupācijas vai teritorijas aneksijas situācijām, un uzsver, cik svarīgi ir nodrošināt to konsekvenci šajās situācijās; vērš uzmanību uz ES iedibinātu uzņēmumu atbildību piemērot visstingrāko pienācīgas rūpības politiku attiecībā uz visām ekonomiskajām vai finanšu darbībām attiecīgajās teritorijās vai sadarbību ar tām un nodrošināt stingru atbilstību starptautiskajām tiesībām, kā arī ES sankciju politikai, ja tā ir piemērojama šādos gadījumos;

Nesodāmības apkarošana un starptautisko krimināltiesību stiprināšana

47. uzsver saikni starp cilvēktiesību pārkāpumiem un plašu nesodāmību un pārskatatbildības trūkumu konfliktu skartos reģionos un valstīs; ļoti atzinīgi vērtē SKT pastāvīgo ieguldījumu cīņā pret nesodāmību; aicina ES un tās dalībvalstis sniegt Starptautiskajai Krimināltiesai pietiekamu atbalstu, lai tā varētu veikt savu darbu; atkārtoti pauž nosodījumu par nepārtrauktajiem centieniem apdraudēt SKT leģitimitāti un darbu; aicina ES un tās dalībvalstis arī turpmāk pretoties šiem centieniem un reaģēt uz draudiem un sankcijām, kas vērstas pret cilvēktiesību aizstāvjiem un lieciniekiem, kuri sadarbojas ar SKT; uzsver SKT būtisko lomu kara noziegumu un noziegumu pret cilvēci izmeklēšanā; aicina ES un tās dalībvalstis

turpināt sadarboties ar SKT, lai apkarotu un novērstu šādus noziegumus; atzinīgi vērtē ES un ES dalībvalstu pastāvīgo atbalstu SKT un aicina ES dalībvalstis šo apņemšanos attiecināt arī uz ilgtspējīgu finansējumu, kas vajadzīgs, lai nodrošinātu tiesiskumu visās situācijās, kuras nonāk SKT;

48. prasa ES atbalstīt SKT prokuroru izmeklēšanā, lai sauktu pie atbildības personas, kuras tiek turētas aizdomās par kara noziegumiem, noziegumiem pret cilvēci un, iespējams, genocīdu, sniedzot politisku atbalstu, vācot un darot pieejamus visus pierādījumus, kuri ir tās rīcībā, tostarp publiskos avotos pieejamus izlūkdatus, informāciju un datus, satelītattēlus un pārtvertos sakaros iegūtu informāciju, un nodrošinot SKT vispārējam budžetam pienācīgus cilvēkresursus un finanšu līdzekļus, lai pilnībā aizsargātu tās neatkarību un objektivitāti;

49. prasa Eiropas Savienībai un tās dalībvalstīm mudināt savas partnervalstis ratificēt Romas līgumu un tādējādi paplašināt SKT jurisdikciju; prasa ES izpildīt Padomes Lēmumu 2011/168/KĀDP par Starptautisko Krimināltiesu ([26]), vienlaikus saglabājot stingru nostāju attiecībā uz agresijas noziegumu, kā aicināts Parlamenta 2014. gada 17. jūlija rezolūcijā par agresijas noziegumu ([27]);

50. atkārtoti aicina Komisiju izstrādāt visaptverošu ES rīcības plānu cīņai pret nesodāmību, kurā cita starpā būtu jāiekļauj nodaļas par pilsoniskās sabiedrības organizāciju svarīgo nozīmi cīņā pret nesodāmību un to aizsardzību visās situācijās, kurās vajadzīga šāda aizsardzība, un par pasākumiem, ar kuriem cīnīties pret nesodāmību par seksuālu ar dzimumu saistītu vardarbību, ieskaitot seksuālās un reproduktīvās veselības un ar to saistīto tiesību pārkāpumus konfliktu kontekstā; aicina ES un tās starptautiskos partnerus pilnībā izmantot visus attiecīgos instrumentus, lai cīnītos pret nesodāmību, tai skaitā atbalstīt universālo jurisdikciju valsts līmenī, īpašus tribunālus valsts un starptautiskā līmenī, arī par agresijas noziegumiem, kā arī izveidot elastīgus sadarbības un finansēšanas mehānismus, lai ātri savāktu un analizētu pierādījumus par noziegumiem; aicina Komisiju nodrošināt, ka šie instrumenti tiek piemēroti saskaņoti un papildina citus attiecīgos ES un dalībvalstu instrumentus; aicina Komisiju izstrādāt programmu, lai pilnveidotu dalībvalstu un arī trešo valstu spējas piemērot universālās jurisdikcijas principu savās vietējās tiesību sistēmās;

Panākt progresu ceļā uz vispārēju nāvessoda atcelšanu un spīdzināšanas un cita veida ļaunprātīgas izturēšanās novēršanu

51. atkārtoti pauž principiālu nostāju pret nāvessodu, kas ir nežēlīgs, necilvēcīgs un pazemojošs sods un ir neatgriezenisks; uzsver, ka ES ir neatlaidīgi jācenšas panākt vispārēju nāvessoda atcelšanu, kas ir viens no svarīgākajiem tās ārpolitikas mērķiem cilvēktiesību jomā; prasa ES un tās dalībvalstīm aizstāvēt nāvessoda atcelšanu visos starptautiskajos forumos un censties panākt iespējami plašāku atbalstu šai nostājai; mudina ANO struktūras turpināt centienus panākt nāvessoda vispārēju atcelšanu saskaņā ar ANO Ģenerālās asamblejas rezolūcijām; stingri nosoda tādu tiesību aktu par zaimošanu izpildi, kas ietver nāvessoda iespējamību notiesātajiem visā pasaulē; atkārtoti norāda, ka brīvība izvēlēties reliģiju, kā arī izvēle ticēt vai vispār neticēt ir cilvēka pamattiesības, ko nedrīkst sodīt ar nāvi vai cita veida pazemojošu rīcību; aicina visas valstis, kas to vēl nav izdarījušas, atcelt nāvessodu vai nekavējoties noteikt moratoriju, kas būtu pirmais solis tā atcelšanas virzienā; turklāt prasa attiecīgajām valstīm samazināt to noziegumu vai nodarījumu sarakstu, par kuriem paredzēts nāvessods; aicina nodrošināt pārredzamību attiecībā uz nāvessodu spriedumiem un izpildēm valstīs, kuras neatklāj šos statistikas datus;

52. nosoda visus spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās, piespiedu pazušanas, patvaļīgas aizturēšana un ārpustiesas nāvessodu izpildes gadījumus un pauž nožēlu par to, ka tie joprojām ir izplatīti daudzās valstīs; ar lielām bažām norāda uz tendenci, ka visā pasaulē pieaug spīdzināšanas gadījumu skaits, un uz plaši izplatītu vainīgo nesodāmību; atzīst pilsoniskās sabiedrības organizāciju un cilvēktiesību aizstāvju nozīmīgo lomu cīņā pret spīdzināšanu un citiem nežēlīgas izturēšanās veidiem;

([26]) Padomes Lēmums 2011/168/KĀDP (2011. gada 21. marts) par Starptautisko Krimināltiesu un par Kopējās nostājas 2003/444/KĀDP atcelšanu (OV L 76, 22.3.2011., 56. lpp.).

([27]) OV C 224, 21.6.2016., 31. lpp.

Trešdiena, 2023. gada 18. janvāris

Globālo problēmjautājumu risināšana cilvēktiesību un demokrātijas jomā

Reakcija uz Covid-19 pandēmiju un atveseļošanās pēc tās

53. pauž nopietnas bažas par Covid-19 pandēmijas ilgtermiņa negatīvajām sekām gan attiecībā uz vispārējo demokrātijas stāvokli, gan cilvēktiesībām visā pasaulē; uzsver nesamērīgi negatīvo ietekmi uz visneaizsargātākajām iedzīvotāju grupām, tai skaitā uz sievietēm, bērniem, personām ar invaliditāti, personām ar noteiktām hroniskām slimībām, vecākiem cilvēkiem, lesbietēm, gejiem, biseksuāļiem, transpersonām, nebinārām personām, interseksuāļiem un kvīriem (*LGBTIQ*), trūcīgām personām, etniskām, ticības un reliģiskām minoritātēm, bēgļiem un migrantiem, kā arī ieslodzītām vai aizturētām personām; pauž bažas arī par kavēšanos un šķēršļiem piekļuvē veselības aprūpes pakalpojumiem un par nevēlamo grūtniecību, seksuālās vardarbības un ar dzimumu saistītas vardarbības, nedrošu abortu un māšu un jaundzimušo nāves gadījumu īpatsvara palielināšanos; ar nožēlu norāda, ka Covid-19 novēršanas pasākumi aizturēšanas iestādēs tiek izmantoti, lai attaisnotu ģimenes locekļu vai advokātu apmeklējumu liegumu un aizturēto personu tiesību pārkāpumus; atzinīgi vērtē cilvēktiesību aizstāvju un žurnālistu lomu, kuri dažkārt pat riskē ar dzīvību, ziņojot par cilvēktiesību pārkāpumiem pandēmijas laikā vai cenšoties tos novērst;

54. atkārtoti uzsver, ka iespējami augstākā sasniedzamā veselības standarta un vispārējas veselības aprūpes pieejamības izmantošana ir viena no pamattiesībām, kas vienādi attiecas uz ikvienu cilvēku; aicina ES un tās dalībvalstis atbalstīt šo tiesību aizsardzību, jo īpaši valstīs un reģionos, kur veselības aprūpes pakalpojumi ir visnabadzīgākie, un mudina valstis panākt progresu, lai atvieglotu piekļuvi veselības aprūpes pakalpojumiem; apgalvo, ka ES būtu jāturpina finansēt Covid-19 vakcīnas izstrāde un piegāde visā pasaulē, jāveic izglītošana par vakcinācijas sniegtajiem ieguvumiem, un jāpalielina vakcinācijas pieejamība, piekļūstamība un pieņemamība cenas ziņā, lai nepieļautu vakcīnnovēršamas slimības;

55. atkārtoti uzsver, ka personas brīvība, pulcēšanās brīvība, domas, apziņas, reliģijas un ticības brīvība un vārda brīvība ir demokrātijas stūrakmeņi; pauž nopietnas bažas par to, ka jo īpaši autoritāri režīmi arvien vairāk izmanto masveida novērošanas tehnoloģijas, lai ierobežotu šīs brīvības, un šāda rīcība vēl pastiprinās, aizbildinoties ar Covid-19 novēršanas pasākumiem; aicina stingri un efektīvi aizliegt masu novērošanas tehnoloģiju pārdošanu; aicina aktīvāk reaģēt uz dezinformācijas un sazvērestības teoriju masveida izplatību digitālajā vidē, ko galvenokārt, bet ne tikai, veicina autoritāri režīmi un arī nevalstiski dalībnieki;

Sieviešu tiesības, sieviešu iespēju veicināšana un dzimumu līdztiesība

56. nosoda to, ka neviena pasaules valsts vēl nav sasniegusi dzimumu līdztiesību; uzsver plašas ar dzimumu saistītas vardarbības un intersekcionālās diskriminācijas pastāvēšanu ikvienā pasaules reģionā; uzsver, ka sievietes un meitenes joprojām ir galvenie upuri vardarbīgās krīzēs un ka seksuālā, ar dzimumu saistītā un reproduktīvā vardarbība turpinās daudzviet pasaulē, jo īpaši bruņotos konfliktos, kur to izmanto kā kara ieroci; uzsver, ka sievietes cilvēktiesību aizstāves, aktīvistes, žurnālistes un juristes jo īpaši ir kļuvušas par uzbrukumu mērķi un ka viņas saskaras ar strauji pieaugošo uzmākšanos un iebiedēšanu tiešsaistē un ar pastāvīgiem draudiem un uzbrukumiem;

57. ar nopietnām bažām uzsver, ka pieaug vardarbība dzimuma dēļ un vardarbība ģimenē, un pauž nožēlu par neveiksmēm seksuālās un reproduktīvās veselības un ar to saistīto tiesību jomā gan jaunattīstības, gan attīstītajās valstīs; atkārtoti aicina ES un tās dalībvalstis pilnībā atbalstīt sieviešu tiesības uz fizisko neaizskaramību, cieņu un autonomu lēmumu pieņemšanu un efektīvi apkarot ar dzimumu saistītu vardarbību un vardarbību ģimenē; vērš uzmanību uz to, ka, neraugoties uz ES centieniem, vadošos amatos sievietes joprojām ir mazākumā un saņem mazāku atalgojumu par tādiem pašiem pienākumiem un amatiem kā vīrieši, un dzimuma dēļ viņu spējas un prasmes netiek pietiekami novērtētas vai tiek noniecinātas;

58. aicina ES un tās starptautiskos partnerus pastiprināt centienus, lai nodrošinātu, ka sievietes, meitenes un neaizsargātas grupas pilnībā izmanto cilvēktiesības, un nodrošināt iespēju vienlīdzību visiem; aicina visā pasaulē izskaust tiesību aktus un praksi, kas sievietēm liedz izmantot viņu tiesības, proti, tiesības uz izglītību, nodarbinātību un līdzdalību politisko un sabiedrisko lēmumu pieņemšanā; pauž nožēlu par situācijām, kurās sievietēm un mājsaimniecībām, kuras vada sievietes, jo īpaši humanitārās krīzes apgabalos, tiek liegta piekļuve humānajai palīdzībai un būtiskiem pakalpojumiem, jo valsts un vietējā līmeņa iestādes uzstāj, ka šādi pakalpojumi ir jāsniedz sieviešu dzimuma darbiniecēm, vienlaikus ierobežojot sieviešu piekļuvi nodarbinātības iespējām; aicina valstis, kuras Stambulas konvenciju vēl nav ratificējušas un īstenojušas, izdarīt to iespējami drīz;

59. stingri nosoda jebkāda veida agrīnas laulības un piespiedu laulības, mājas arestu, izvarošanu un cita veida pazemojošu izturēšanos pret sievietēm; aicina Komisiju un ESĪP cilvēktiesību jautājumos pievērsties agrīnu laulību un piespiedu laulību jautājumam;

60. atgādina valstīm par to pienākumu nodrošināt piekļuvi vispusīgiem seksuālās un reproduktīvās veselības un ar to saistīto tiesību pakalpojumiem, tostarp modernām kontracepcijas metodēm, drošiem un likumīgiem abortiem, maternitātes, pirmsdzemdību un pēcdzemdību veselības aprūpei, medicīniskajai apaugļošanai, un piekļuvi informācijai un izglītībai par seksuālo un reproduktīvo veselību un ar to saistītajām tiesībām, ieskaitot visaptverošu seksuālo izglītību bez jebkāda veida diskriminācijas; aicina vēl vairāk nostiprināt juridiskās tiesības un aizsardzību un visā pasaulē; likvidēt šķēršļus piekļuvei seksuālās un reproduktīvās veselības aprūpei un ar to saistīto tiesību izmantošanai atkārtoti aicina Hartā iekļaut tiesības uz drošu un likumīgu abortu; atzinīgi vērtē Pasaules Veselības organizācijas atjaunināto pamatnostādņu publicēšanu — tajās ir sniegti ieteikumi veselības aprūpes sistēmām par aprūpes nodrošināšanu aborta gadījumā; aicina ES un tās dalībvalstis daudzpusējās un divpusējās attiecībās pilnībā atbalstīt un sekmēt *SRHR*, ieskaitot piekļuvi abortiem, saskaņā ar starptautiskajām cilvēktiesībām un standartiem;

61. prasa saskaņotāk rīkoties, lai izskaustu seksuālās vardarbības kā kara ieroča izmantošanu un cīnītos pret šādas vardarbības veicēju nesodāmību; aicina Komisiju turpināt centienus, lai pilnībā izskaustu sieviešu dzimumorgānu kropļošanas praksi; aicina ES uzņemties stingrākas saistības un atbalstīt sieviešu tiesību aizsardzību trešās valstīs, cenšoties novērst un risināt konfliktus, kā arī miera uzturēšanā, humānajā palīdzībā un atjaunošanas darbībās pēc konflikta, pārejas tiesiskuma nodrošināšanā un cilvēktiesību un demokrātisko reformu veicināšanā, īpašu uzmanību pievēršot to sieviešu tiesībām, kuras cieš no naidīguma, diskriminācijas vai stigmatizācijas, kuras ir grūtnieces vai kurām tikko ir dzimuši bērni, vai kuras ir bezdarbnieces vai nabadzībā;

62. atkārtoti uzsver nepieciešamību izlēmīgi rīkoties, lai visā pilnībā īstenotu *GAP III*; prasa ES stingri vērsties pret intersekcionālo diskrimināciju, kā noteikts *GAP III*, izstrādājot politiku cīņai pret dažādiem diskriminācijas veidiem, ar ko saskaras miljoniem sieviešu un meiteņu, kuras kastas dēļ cieš no pilsonisko, politisko, ekonomisko, sociālo un kultūras tiesību pārkāpumiem un ir seksuālas izmantošanas un vardarbības, pārvietošanas, piespiedu darba un/vai mūsdienu verdzības, prostitūcijas un cilvēku tirdzniecības upuri;

63. atkārtoti nosoda komerciālu praksi, kura paredz bērna iznēsāšanu, ko veic surogātmāte, — globālu parādību, kurā sievietes visa pasaulē ir pakļautas izmantošanai un cilvēku tirdzniecībai un no kuras vienlaikus visvairāk cieš finansiāli un sociāli neaizsargātas sievietes; uzsver šīs prakses smago ietekmi uz sievietēm, sieviešu tiesībām, sieviešu veselību un dzimumu līdztiesību un uzsver tās pārrobežu ietekmi; prasa izstrādāt Eiropas tiesisko regulējumu, ar kuru varētu novērst komerciālās bērna iznēsāšanas no surogātmāšu puses negatīvo ietekmi;

64. nosoda tiesību aktus, politiku un praksi, kas ļauj selektīvi atlasīt bērnus pēc dzimuma, rases, invaliditātes vai citām pazīmēm;

Bērna tiesības

65. aicina īstenot sistemātisku un konsekventu pieeju bērnu tiesību veicināšanai un aizsardzībai visā ES ārpolitikā; aicina īstenot saskaņotākus centienus, lai aizsargātu bērnu tiesības krīzes vai ārkārtas situācijās, un atzinīgi vērtē Padomes secinājumus šajā jautājumā; pauž bažas, ka pieaugošais šādu krīzes situāciju skaits visā pasaulē kopā ar Covid-19 pandēmijas ilgstošajām sekām ir izraisījis arvien biežākus bērna tiesību pārkāpumus visā pasaulē, tai skaitā vardarbību, agrīnas un piespiedu laulības, seksuālu izmantošanu, arī dzimumorgānu kropļošanu, cilvēku tirdzniecību, bērnu piespiedu nošķiršanu no vecākiem un otrādi mūsdienu verdzības gadījumos, bērnu verdzību, bērnu darbu, bērnu vervēšanu armijā, izglītības un veselības aprūpes pieejamības trūkumu, nepietiekamu uzturu un galēju nabadzību; uzsver nesamērīgās un ilgtermiņa sekas, ko attiecībā uz bērniem rada pārtikas trūkums, kas tieši ietekmē ne tikai viņu veselību un attīstību, bet arī viņu izglītību, kā arī palielina nežēlīgo bērnu laulību praksi; uzsver, ka visā pasaulē joprojām ir daudz bērnu, kas parasti ir spiesti strādāt bīstamos apstākļos, grūti pieejamās vietās, piemēram, raktuvju šahtās, izejvielu, tostarp reto minerālu, ieguvē, rūpniecībā un lauksaimniecībā; uzsver, ka 2021. gads bija Starptautiskais gads bērnu darba izskaušanai, un atgādina par ES neiecietības politiku pret šo praksi; aicina valstis, kuras nav ratificējušas ANO Konvenciju par bērna tiesībām, to steidzami izdarīt;

66. nosoda pastāvīgos uzbrukumus bērniem, izmantojot to kā kara ieroci; atkārtoti uzsver, ka neaizsargātības dēļ nepilngadīgie bieži vien ir pirmie, kas cieš no vardarbības kara plosītos apgabalos, jo īpaši saskaroties ar etniska rakstura atriebību no savstarpēji karojošu cilšu, grupu un etnisko grupu puses; nosoda nepilngadīgo bērnu piespiedu vervēšanu karadarbības zonās, kā arī viņu instrumentalizāciju un seksuālās vardarbības vēršanu pret viņiem; uzsver, ka ir jārada reintegrācijas un reparācijas iespējas bērniem, kuru tiesības ir pārkāptas, un ka visās ES ārpolitikas jomās ir jāintegrē ANO programma par bērniem un bruņotiem konfliktiem; aicina attiecīgās dalībvalstis nodrošināt to bērnu aizsardzību, kuri ir šo dalībvalstu pilsoņi un ir ieslodzīti vai aizturēti trešās valstīs; aicina Komisiju aktīvāk rīkoties, lai apkarotu nesodāmību par kara noziegumiem pret bērniem, pastiprināt sadarbību ar humānās palīdzības organizācijām un NVO, kuru darbība ir vērsta uz bērniem, un sadarbībā un partnerībā ar trešām valstīm aizsargāt bērnu tiesības;

67. uzsver, ka īpašas neveiksmes ir skārušas tādu jomu kā tiesības uz izglītību, jo sakarā ar Covid-19, kā arī pret meitenēm vērstu reliģisko ekstrēmismu un diskrimināciju dzimuma dēļ ir notikuši nepieredzēti izglītības pārtraukumi; pauž bažas par pusaudžu vecuma grūtnieču izslēgšanu no skolas; atgādina, ka ikvienam bērnam ir tiesības uz vispusīgu seksuālo izglītību, kas ir nediskriminējoša, uz pierādījumiem balstīta, zinātniski precīza, vecumam piemērota un kurā tiek risināti jautājumi par kaitējošām dzimumu normām; aicina ES pastiprināt darbu, lai nodrošinātu piekļuvi izglītībai, tai skaitā rast inovatīvus veidus, kā apiet valstu iestāžu radītos šķēršļus; aicina Komisiju un EĀDD palielināt atbalstu trešām valstīm, lai palīdzētu tām pielāgoties problēmām, ar kurām tās saskārās Covid-19 pandēmijas laikā izglītības jomā; uzsver, ka atbalsts varētu izpausties ne tikai kā lielāka finansējuma piešķiršana, izmantojot *NDICI* — "Eiropa pasaulē", bet arī kā spēju veidošana un labākās prakses nodrošināšana, pamatojoties uz ES delegāciju visā pasaulē gūto pieredzi; uzsver, ka starptautiskās vides izmaiņas var likt meklēt finansiālu risinājumu, kas ļautu ar vairāku līdzekļu devēju palīdzību nodrošināt aizvien pieaugošo finansējuma deficītu nolūkā sasniegt ANO ilgtspējīgas attīstības mērķi Nr. 4, kas tiecas nodrošināt iekļaujošu un taisnīgu kvalitatīvu izglītību un veicināt mūžizglītības iespējas visiem;

68. aicina Komisiju un EĀDD nodrošināt stabilu finansējumu izglītībai, izmantojot visus ES ārējos finanšu instrumentus, saskaņā ar *NDICI* — "Eiropa pasaulē" izglītībai paredzēto 10 % slieksni; aicina Komisiju un EĀDD atbalstīt trešo valstu valdības spēcīgāku dzimumvērīgu un iekļaujošu izglītības sistēmu veidošanā un turpmākā attīstībā; atgādina, ka ANO ir noteikusi izglītības pieejamību sievietēm par vienu no pamattiesībām; uzskata, ka meiteņu piekļuves izglītībai uzlabošanai un sieviešu līdzdalības atbalstīšanai izglītībā un karjeras veidošanā zinātnes, tehnoloģijas, inženierzinātņu un matemātikas jomā vajadzētu būt prioritāram un galvenajam ES politikas mērķim; šajā sakarībā uzstāj, ka meitenēm ir jābūt iespējai pabeigt izglītību un piekļūt vecumam atbilstošai informācijai un pakalpojumiem bez diskriminācijas un dzimumu aizspriedumiem un ar vienlīdzīgām iespējām īstenot savu potenciālu; uzsver to, ka ir steidzami jānovērš ar dzimumu saistīti šķēršļi izglītībai, piemēram, tiesību akti, politika un kaitīgas sociālās un kultūras normas, kas liedz meitenēm turpināt izglītību grūtniecības, laulību vai bērna piedzimšanas gadījumā; mudina ar izglītību cīnīties pret dzimumu stereotipiem un kaitīgām sociālajām un kultūras normām un novērst vardarbību, izmantojot dzimumsensitīvu izglītību;

Vecāka gadagājuma cilvēku tiesības

69. aicina ES un tās dalībvalstis izstrādāt jaunus veidus, kā stiprināt vecāka gadagājuma cilvēku tiesības; uzsver problēmas, kas traucē vecāka gadagājuma cilvēkiem pilnībā izmantot visas cilvēktiesības, proti, diskrimināciju vecuma dēļ, nabadzību, vardarbību, sociālās aizsardzības, veselības aprūpes un citu būtisku pakalpojumu trūkumu, kā arī šķēršļus nodarbinātības jomā; uzsver ANO Atklātā sastāva darba grupas novecošanas jautājumos darbu pie juridiski saistoša instrumenta, lai stiprinātu vecāka gadagājuma cilvēku cilvēktiesību aizsardzību, un aicina ES un tās dalībvalstis apsvērt iespēju aktīvi atbalstīt šo darbu;

Personu ar invaliditāti tiesības

70. atzinīgi vērtē to, ka ir pieņemta Personu ar invaliditāti tiesību stratēģija 2021.–2030. gadam kā instruments, lai visā pasaulē uzlabotu personu ar invaliditāti stāvokli un tiesības, jo īpaši attiecībā uz nabadzību un diskrimināciju, kā arī problēmām saistībā ar piekļuvi izglītībai, veselības aprūpei un nodarbinātībai un līdzdalību politiskajā dzīvē; aicina sistemātiski īstenot šo stratēģiju gan iekšēji, gan ārēji; uzsver, ka pienākums aprūpēt personas ar invaliditāti parasti gulstas uz viņu ģimenēm, jo īpaši sievietēm, un aicina ES palīdzēt trešām valstīm izstrādāt politiku, lai atbalstītu personu ar invaliditāti aprūpētājus;

71. aicina Komisiju un dalībvalstis pastiprināt centienus ES ārējā darbībā veicināt personu ar invaliditāti tiesību vienlīdzību; uzsver, ka ir vajadzīgs lietišķs dialogs ar organizācijām, kas partnervalstīs pārstāv personas ar invaliditāti, lai nodrošinātu pilnvērtīgu līdzdalību un sekmīgu iesaistīšanos ES ārējās finansēšanas instrumentu plānošanā, īstenošanā un uzraudzībā; uzsver, ka kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis ir jāmudina īstenot reformas, lai uzlabotu personu ar invaliditāti stāvokli, un aicina Komisiju palīdzēt tām izstrādāt lietišķu procesu, lai apspriestos ar personām ar invaliditāti un to pārstāvības organizācijām; aicina nodrošināt ES delegācijām investīcijas, apmācību un spēju veidošanu, lai īstenotu ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām noteikumus par humāno darbību un starptautisko sadarbību;

Neiecietība, ksenofobija un diskriminācija

72. uzsver savu nosodījumu un iebildumus pret neiecietību, ksenofobiju un diskrimināciju rases, etniskās piederības, tautības, sociālās grupas, invaliditātes, kastas, reliģijas, pārliecības, vecuma, dzimuma, seksuālās orientācijas vai dzimtes identitātes dēļ, kas jo īpaši konfliktu situācijās daudzos pasaules reģionos noved pie slepkavībām un vajāšanas; uzsver, ka rasisms, diskriminācija, ksenofobija, vajāšana reliģijas dēļ un ar to saistītā neiecietība joprojām ir nopietna problēma visā pasaulē, kas izraisa tiesību pārkāpumus visās dzīves jomās, ieskaitot piekļuvi izglītībai, veselības aprūpi, nodarbinātību un piekļuvi tiesu iestādēm, un ka šīs problēmas vēl vairāk ir saasinājusi Covid-19 pandēmija; aicina ES un tās dalībvalstis uzņemties vadošo lomu cīņā pret antisemītismu pasaulē un atzinīgi vērtē ES stratēģijas pieņemšanu šajā jomā; aicina Komisiju, EĀDD un ES delegācijas sadarbībā ar dalībvalstīm un iesaistot Parlamentu izstrādāt īpašas vietējā līmeņa stratēģijas, lai palīdzētu apkarot ar kastām saistītu diskrimināciju valstīs, kuras tā skar visvairāk, apspriežoties ar vietējiem pārstāvjiem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām, un uzaicināt tās uz apspriešanos, kas paredzētas ES nolīgumos vai instrumentos, kā arī iesaistīt dialogos par cilvēktiesībām;

73. iesaka Eiropas Parlamentam visās tā attiecīgajās komitejās (Ārlietu komitejā, Attīstības un starptautiskās tirdzniecības komitejā un Cilvēktiesību apakškomitejā) un delegācijās risināt jautājumu par diskrimināciju saistībā ar kastām, iecelt kontaktpunktā personu ar kastām saistītas diskriminācijas jautājumu risināšanai, un, apmeklējot valstis, kurās šī problēma ir aktuāla, apspriesties ar dalītu organizācijām un sarunās ar Parlamenta partneriem un iestādēm ierosināt ar kastām saistītas diskriminācijas jautājumu, kā arī Starptautiskajā rasu diskriminācijas izskaušanas dienā organizēt uzklausīšanu, lai pārskatītu ES veiktās darbības un panākto progresu;

Nacionālās, etniskās un lingvistiskās minoritātes

74. pauž nožēlu par to, ka daudzas valstis, neraugoties uz savām saistībām aizsargāt minoritātes, īsteno politiku, kas paredz nacionālo, etnisko un lingvistisko minoritāšu piespiedu asimilāciju, neievērojot šo personu tiesības; uzsver, ka minoritātēm nevajadzētu kļūt par militāra aspirējuma vai konflikta mērķi vai instrumentu; atgādina par starptautiskos līgumos un nolīgumos paredzētajiem valstu pienākumiem aizsargāt šo minoritāšu tiesības to attiecīgajās teritorijās; aicina ES partnervalstu valdības ievērot nacionālo, etnisko un lingvistisko minoritāšu pamattiesības un cilvēktiesības, tostarp viņu kultūru, valodu, reliģiju, tradīcijas un vēsturi, lai saglabātu viņu daudzveidību un valodas un kultūras identitāti; aicina ES un tās dalībvalstis šajā nolūkā aktīvi atbalstīt šīs partnervalstis; aicina Komisiju atbalstīt pie minoritātēm piederīgu personu cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzību visā pasaulē, cita starpā īstenojot *NDICI* — "Eiropa pasaulē" tematiskās programmas cilvēktiesību un demokrātijas jomā;

LGBTIQ tiesības

75. stingri nosoda cilvēktiesību pārkāpumus, tostarp diskrimināciju, stigmatizāciju, patvaļīgu aizturēšanu, spīdzināšanu, vajāšanu un slepkavības, ar ko visā pasaulē joprojām saskaras *LGBTIQ* personas; uzskata, ka prakse un vardarbības akti, kas vērsti pret personām, pamatojoties uz viņu faktisko vai pieņemto seksuālo orientāciju, dzimumidentitāti vai dzimuma pašizpausmi, vai dzimuma iezīmes, nedrīkst palikt nesodīti un ir jāizskauž; uzsver, ka *LGBTIQ* personas un to aizstāvji visā pasaulē joprojām saskaras ar cilvēktiesību pārkāpumiem, tai skaitā diskrimināciju, stigmatizāciju, vajāšanu, vardarbību un slepkavībām; aicina ES pastiprināt centienus, lai nodrošinātu, ka *LGBTIQ* personas gan iekšēji, gan ārēji var pilnībā izmantot savas cilvēktiesības, un uzņemties vadošo lomu, aizstāvot šo personu aizsardzību savā ārpolitikā; aicina pilnībā īstenot *LGBTIQ* līdztiesības stratēģiju 2020.–2025. gadam kā ES instrumentu *LGBTIQ* cilvēku stāvokļa uzlabošanai visā pasaulē;

aicina ES iestādes rādīt piemēru, proaktīvi aizstāvot *LGBTIQ* personu tiesības visā pasaulē un rūpīgi un konsekventi piemērojot ES pamatnostādnes visā ES ārpolitikā, lai veicinātu un aizsargātu *LGBTIQ* personu iespējas izmantot visas cilvēktiesības;

Vārda brīvība, mediju brīvība un tiesības uz informāciju

76. uzsver, ka vārda brīvība gan tiešsaistē, gan bezsaistē un piekļuve uzticamai informācijai ir ārkārtīgi svarīgas demokrātijai un pilsoniskās telpas uzplaukumam; pauž nopietnas bažas par aizvien lielākiem ierobežojumiem un pārkāpumiem attiecībā uz tiesībām uz privāto dzīvi, vārda brīvību, informācijas brīvību un biedrošanās un pulcēšanās brīvību, ko valsts un nevalstiskie dalībnieki piemēro daudzās pasaules valstīs, jo īpaši attiecībā uz žurnālistiem, izmantojot cenzūru vai pašcenzūras nepieciešamību un ļaunprātīgi izmantojot tiesību aktus par terorisma apkarošanu, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, neslavas celšanu un korupciju, lai apklusinātu žurnālistus, pilsoniskās sabiedrības organizācijas un cilvēktiesību aizstāvjus; nosoda terminoloģijas ar pārāk plašu nozīmi izmantošanu, kas iestādēm ļauj pasludināt, ka neskaitāmi tiesību akti nav likumīgi, un noteikt kriminālatbildību par leģitīmu darbu cilvēktiesību jomā, kā arī to, ka daudzos no šiem tiesību aktiem trūkst pietiekamu cilvēktiesību aizsardzības pasākumu, jo īpaši attiecībā uz tiesībām uz taisnīgu tiesu; turklāt nosoda tādu tehnoloģiju kā spiegprogrammatūra izmantošanu, lai vajātu žurnālistus vai kavētu vai kontrolētu viņu darbu; turklāt pauž nopietnas bažas par žurnālistu fizisko drošību, par uzbrukumiem viņiem, tostarp par ārpustiesas slepkavībām un patvaļīgu aizturēšanu, un par to, ka 2022. gadā jau ir nogalināts vairāk nekā 61 žurnālists un plašsaziņas līdzekļu darbinieks;

77. aicina Komisiju aizsargāt vārda brīvību un nodrošināt sabiedrības piekļuvi informācijai internetā, lai panāktu vārda brīvību; nosoda brutālās represijas un spēka izmantošanu, uzmākšanos, patvaļīgu aizturēšanu un ārpustiesas slepkavības pret miermīlīgiem protestētājiem vairākās trešās valstīs;

78. aicina ES atbalstīt uzticamus medijus un informācijas avotus, kas veicina varas iestāžu pārskatatbildību un pāreju uz demokrātiju; pauž bažas par plaši izplatīto stratēģiskās tiesvedības pret sabiedrības līdzdalību (*SLAPP*) izmantošanu, lai visā pasaulē apklusinātu žurnālistus, aktīvistus, arodbiedrību pārstāvjus un cilvēktiesību aizstāvjus, tostarp vides cilvēktiesību aizstāvjus; uzsver, ka šī prakse visā pasaulē vēl vairāk ierobežo pilsoniskās sabiedrības un cilvēktiesību aizstāvju iespējas, ņemot vērā to, ka sabiedriskā telpa jau vairākus gadus nemitīgi sarūk un publiskās iestādes un privātie dalībnieki arvien vairāk aizskar tiesības uz vārda brīvību un biedrošanās un pulcēšanās brīvību; šajā saistībā atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu direktīvai, kuras mērķis ir aizsargāt žurnālistus un cilvēktiesību aizstāvjus no ļaunprātīgas tiesvedības un *SLAPP*;

79. mudina Komisiju un EĀDD, saskaņojot ar dalībvalstīm, izstrādāt stratēģiju, lai novērstu plašo *SLAPP* izmantošanu pret cilvēktiesību aizstāvjiem, žurnālistiem, aktīvistiem un darbiniekiem visā pasaulē; aicina Komisiju un EĀDD šajā stratēģijā iekļaut norādījumus par to, kā nodrošināt efektīvu aizsardzību no *SLAPP* cietušajām personām, cita starpā sniedzot finansiālu palīdzību tiesas izdevumu segšanai; aicina ES delegācijas dokumentēt *SLAPP* un iekļaut tās uzraudzības, ziņošanas un novērtēšanas darbībās; mudina trešo valstu likumdevējus izstrādāt tiesību aktus ar tādu pašu mērķi, kuri iekļautos vispārējās iniciatīvās ar mērķi atbalstīt un aizsargāt vārda brīvību, ieskaitot mediju brīvību un plurālismu;

80. atzinīgi vērtē Komisijas nodomu ar Eiropas demokrātijas rīcības plāna starpniecību finansēt projektus, lai palīdzētu žurnālistiem juridiskos un praktiskos jautājumos, tai skaitā ārpus ES; aicina ES pastiprināt centienus, lai palīdzētu apdraudētajiem žurnālistiem visā pasaulē un nodrošinātu viņu drošību, cita starpā sniedzot drošu patvērumu un līdzekļus, lai viņi varētu turpināt darbu, ja viņiem būtu jāpamet dzīvesvieta, un cieši sadarbojoties ar partnervalstīm šajā jautājumā, jo īpaši saistībā ar ES partnerattiecību nolīgumiem ar trešām valstīm; atzinīgi vērtē tādu programmu kā *Media4Democracy* un Eiropas Demokrātijas fonda ES finansēto pasākumu nozīmi šajā jomā;

81. pauž nopietnas bažas par akadēmiskās brīvības ierobežošanu un pētnieku cenzēšanas un ieslodzīšanas gadījumu skaita pieaugumu visā pasaulē, kas būtiski ietekmē tiesības uz izglītību; mudina ES un dalībvalstis pastiprināt savus diplomātiskos centienus un ārkārtas aizsardzību un atbalstu, divpusēji un daudzpusēji novēršot valsts un nevalstisku dalībnieku draudus vai uzbrukumus akadēmiķu brīvībai; aicina ES nodrošināt pastāvīgu augsta līmeņa atbalstu Globālajam cilvēktiesību tīklam, kurš ir izcils piemērs tam, kā ES visā pasaulē atbalsta izglītību cilvēktiesību jomā;

Domas, apziņas un reliģijas vai ticības brīvība

82. norāda, ka 2021. gadā apritēja 40 gadi, kopš tika pieņemta ANO Deklarācija par jebkādas uz reliģiju un ticību balstītas neiecietības un diskriminācijas izskaušanu; atgādina, ka tiesības uz domas, apziņas un reliģijas vai ticības brīvību ir ikviena cilvēka pamattiesības un attiecas uz visām personām vienādi; ar nopietnām bažām norāda, ka daudzās pasaules valstīs joprojām tiek pārkāptas tiesības uz domas, apziņas un reliģijas brīvību, ticības vai neticības brīvību, tiesības būt ateistam vai agnostiķim, ieskaitot tiesības paust reliģisku vai nereliģisku pārliecību vārdos, mācībā un praksē, kā arī tiesības mainīt reliģiju vai atteikties no tās; uzsver Covid-19 pandēmijas negatīvo ietekmi, jo dažas valdības to joprojām izmanto kā ieganstu turpmākai diskriminējošai praksei, tai skaitā vardarbībai pret reliģiskajām minoritātēm un to zaimošanai; nosoda vardarbību pret minoritāšu pārstāvjiem un viņu vajāšanu pārliecības vai reliģijas dēļ; pauž nožēlu par to, ka tā skar daudzas reliģiskās un ticības kopienas, kā arī tādu cilvēku grupas kā ateisti, humānisti, agnostiķi un cilvēki, kas neidentificējas ne ar kādu reliģiju; ar nopietnām bažām konstatē, ka nereliģiskas, sekulāras un humānistu organizācijas vairākās valstīs piedzīvo aizvien lielāku vajāšanu, tostarp vēl nepieredzētā apmērā saskaroties ar provokācijām uz vardarbību pret tām, naidu un slepkavībām;

83. nosoda uzbrukumus neskaitāmām personām un pilsoniskās sabiedrības organizācijām par reliģiskās pārliecības miermīlīgu apšaubīšanu, kritizēšanu vai izsmiešanu un atgādina, ka kritisku uzskatu paušana par reliģiju ir domas brīvības vai mākslinieciskās jaunrades likumīga izpausme;

84. pauž bažas par reliģijas ļaunprātīgu izmantošanu un izmantošanu politisku mērķu nolūkā, lai uzkurinātu neiecietību vai ierobežotu cilvēktiesības, piemēram, *LGBTIQ* tiesības un sieviešu tiesības, proti, seksuālo un reproduktīvo veselību un ar to saistītās tiesības, kā arī bērnu tiesības uz domas, apziņas un reliģijas brīvību;

85. aicina ES un tās dalībvalstis pastiprināt centienus, lai aizsargātu tiesības uz domas, apziņas, reliģijas vai ticības brīvību, izvirzīt šos jautājumus ANO cilvēktiesību forumos un sadarboties ar attiecīgajiem ANO mehānismiem un komitejām; aicina Komisiju un Padomi īstenot vērienīgas programmas, lai šīs tiesības aizstāvētu visā pasaulē, tostarp veicināt un atbalstīt starptautiskos centienus vākt pierādījumus par nežēlīgiem noziegumiem ticības vai reliģijas dēļ, saukt pie atbildības to izdarītājus, padarīt efektīvus krimināls odus un izmaksāt kompensācijas cietušajiem; aicina Padomi, Komisiju, EĀDD un dalībvalstis sadarboties ar trešām valstīm, lai pieņemtu pasākumus, ar kuriem visā ES ārējās politikas jomās nepieļauj un apkaro naida noziegumus; aicina EĀDD un ES delegācijas attiecīgā gadījumā dialogos ar pilsonisko sabiedrību iesaistīt ticības organizācijas, lai pielāgotu cilvēktiesību politiku konkrētās valsts reliģiskajam un kultūras kontekstam, ņemot vērā dažu ticības organizāciju lomu reakcijā uz humānām krīzēm; konstatē, ka ES politikas satvarā attiecībā uz domas, apziņas, reliģijas un ticības brīvību nedrīkst atstāt bez ievērības iedzīvotājus, kas nav saistīti ar nevienu reliģiju; aicina izvērtēt 2013. gada ES pamatnostādnes par reliģijas vai ticības brīvības veicināšanu un aizsardzību, kā paredzēts to 70. pantā;

Cilvēktiesību aizstāvji un pilsoniskās sabiedrības organizācijas

86. stingri atbalsta cilvēktiesību aizstāvju darbu un uzsver riskus, ar kuriem viņi savos centienos aizsargāt cilvēktiesības saskaras, tostarp draudus pret viņiem un viņu ģimenēm, vajāšanu un vardarbību; nosoda to, ka simtiem cilvēktiesību aizstāvju sava darba dēļ ir nogalināti, no tiem lielākā daļa bija vides aizstāvji; atzinīgi vērtē ES centienus atbalstīt cilvēktiesību aizstāvju darbu, tai skaitā mehānismu *ProtectDefenders.eu*; aicina pastiprināt šādus centienus, lai mazinātu pieaugošos riskus, ar kuriem saskaras cilvēktiesību aizstāvji visā pasaulē, tostarp patvaļīgu aizturēšanu un ieslodzīšanu, verbālus un fiziskus uzbrukumus, tiesisku vajāšanu un ierobežojumus, kā arī starptautisko apdraudējumu vai represijas; aicina dalībvalstis apturēt visus aktīvos izdošanas līgumus ar valstīm, kurās cilvēktiesību situācija nav savienojama ar dalībvalstu starptautiskajām neizraidīšanas saistībām;

87. aicina ES un tās dalībvalstis aktīvi apkarot leģislatīvus vai administratīvus centienus samazināt iespējas aizsargāt cilvēktiesības; aicina ES un tās dalībvalstis izstrādāt stratēģisku augsta līmeņa redzējumu, kā vērsties pret aizvien plašākajiem uzbrukumiem cilvēktiesību aizstāvjiem visā pasaulē, cita starpā pieņemot stingrus ES Ārlietu padomes secinājumus, kuros izklāstītu kopīgu augsta līmeņa stratēģiju attiecībā uz ES globālo rīcību cilvēktiesību aizstāvju jomā, un pilnībā īstenot politiskās apņemšanās attiecībā uz apdraudētajiem cilvēktiesību aizstāvjiem, piemēram, tās, kas ir iekļautas ES Rīcības plānā

cilvēktiesību un demokrātijas jomā 2020.–2024. gadam un ES pamatnostādnēs par cilvēktiesību aizstāvjiem; aicina ES un tās dalībvalstis arī aktīvi atbalstīt pienācīgu un efektīvu aizsardzības sistēmu izstrādi un ieviešanu cilvēktiesību aizstāvjiem, kuri ir apdraudēti vai atrodas neaizsargātā situācijā, cita starpā organizējot jēgpilnas apspriešanās ar šīm personām un pamatojoties uz visaptverošām un kvalitatīvām riska analīzēm, kas nodrošina, ka šādi mehānismi ir holistiski, pienācīgi apgādāti ar vajadzīgajiem resursiem, spēj novērtēt un preventīvi pārvaldīt risku un spēj izstrādāt aizsardzības plānus, kas ir patiesi piemēroti indivīdu, kolektīvu un kopienu aizsardzības vajadzībām; aicina ES un tās dalībvalstis, jo īpaši ESĪP cilvēktiesību jautājumos un ES vēstniekus, aktīvāk publicēt publiskus paziņojumus un izmantot citus publiskā un privātā sektora pārstāvju politiskās iesaistīšanās veidus, lai atbalstītu apdraudētos cilvēktiesību aizstāvjus un ilgstoši ieslodzītos, kā arī palīdzēt organizēt ES vēstnieku apmeklējumus ieslodzījuma vietās un atvieglot ģimeņu ārējus apmeklējumus; uzstāj, ka EĀDD un ES delegācijām īpaša uzmanība ir jāpievērš apdraudēto Saharova balvas saņēmēju un finālistu situācijai un ir apņēmīgi jārīkojas, lai nodrošinātu viņu labbūtību, drošību vai atbrīvošanu, savas darbības saskaņojot ar dalībvalstīm un Parlamentu; aicina EĀDD regulāri ziņot par pasākumiem, kas veikti attiecībā uz Saharova balvas laureātiem un finālistiem, kuri ir aizturēti, kuru brīvība ir ierobežota vai kuru atrašanās vieta joprojām nav zināma;

88. pauž bažas par šķēršļiem, ar kuriem saistībā ar piekļuvi ES humānajām un/vai īstermiņa vīzām saskaras cilvēktiesību aizstāvji visā pasaulē; atgādina, cik svarīgs ir šis nozīmīgais drošības un aizsardzības rīks, kas ļauj cilvēktiesību aizstāvjiem vajadzības gadījumā saņemt patvērumu, kā arī izmantot esošās atpūtas un atslodzes iespējas, izmantot pagaidu pārcelšanas programmas vai arī īstenot būtiskas starptautiskās aizstāvības, mobilizācijas un tīklošanās darbības ES teritorijā; prasa izstrādāt ES mēroga shēmu īstermiņa vīzu izsniegšanai apdraudēto cilvēktiesību aizstāvju pagaidu pārcelšanas nolūkā, kā arī saskaņotāku ES politiku attiecībā uz ārkārtas vīzu izsniegšanu cilvēktiesību aizstāvjiem dalībvalstīs; prasa ES izstrādāt paredzamāku, saskaņotāku un konsekventāku vīzu politiku cilvēktiesību aizstāvjiem, ļaujot izmantot elastīgus un reaģējošus protokolus, tostarp kritiskās situācijās;

89. pauž nožēlu par dažāda veida aizliegumiem un ierobežojumiem attiecībā uz pilsoniskās sabiedrības organizācijām un to darbību, piemēram, tiesību aktiem, tostarp pretterorisma tiesību aktiem, kuru mērķis ir samazināt pilsoniskās sabiedrības telpu un apklusināt nepiekrītošas balsis vai popularizēt trešo valstu valdību sponsorētas organizācijas (valdības organizētas NVO (VONVO)); pauž nožēlu par to, ka daudzās valstīs tiek pieņemti tā dēvētie "ārvalstu aģentu" tiesību akti, kuri paredz, ka indivīdiem un struktūrām, kuras saņem finansējumu no ārvalstīm, ir jāreģistrējas kā ārvalstu aģentiem; jo īpaši pauž bažas par to, ka šie tiesību akti tiek izmantoti, lai stigmatizētu un ierobežotu pilsoniskās sabiedrības un cilvēktiesību aizstāvju darbu, cita starpā ierobežojot tiesības piekļūt finansējumam; aicina ES sadarboties ar partneriem, lai panāktu šādu tiesību aktu atcelšanu vai pārskatīšanu, un aicina ES iestādes un struktūras, jo īpaši EĀDD, saskaņojot ar Komisiju, šajā nolūkā izstrādāt saskaņotu stratēģiju;

90. norāda, ka sievietes cilvēktiesību aizstāves tiek pakļautas ar dzimumu saistītai vardarbībai un viņām nav piekļuves pienācīgiem resursiem un aizsardzības mehānismiem; nepieņem to, ka sievietes cilvēktiesību aizstāves un sieviešu tiesību aktīvistes arī turpmāk varētu saskarties ar seksuāliem uzbrukumiem, draudiem un iebiedēšanu, ka viņām varētu piemērot krimināl sodus vai pat nogalināt; turklāt pauž nožēlu par to, ka sievietes cilvēktiesību aizstāves, kas strādā seksuālās un reproduktīvās veselības un ar to saistīto tiesību jomā, visā pasaulē saskaras ar īpašām grūtībām, un aicina ES un tās dalībvalstis publiski un privāti nosodīt uzbrukumus un draudus cilvēktiesību aizstāvjiem, kas strādā šajā jomā, un proaktīvi nodrošināt seksuālās un reproduktīvās veselības un ar to saistīto tiesību aizstāvju pienācīgu pārstāvību pārrunās; uzsver, ka ES ir jānodrošina politisks un finansiāls atbalsts pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kas veicina sieviešu un meiteņu tiesības visās jomās;

Migranti un bēgļi

91. atkārtoti apstiprina migrantu, bēgļu un piespiedu kārtā pārvietotu personu neatņemamās cilvēktiesības, kas jāatspoguļo ES migrācijas un patvēruma politikā un sadarbībā ar trešām valstīm šajā jomā; uzsver, ka ES būtu jāpastiprina centieni atzīt un izstrādāt veidus, kā novērst nelegālās migrācijas un piespiedu pārvietošanas pamatcēloņus, īpašu uzmanību pievēršot sievietēm, bērniem, etniskām, reliģiskām un ticības minoritātēm un personām ar invaliditāti, kuras ir visneaizsargātākās, stiprinot migrantu izcelsmes kopienu noturību un palīdzot tām piedāvāt saviem locekļiem iespēju dzīvot pienācīgu un drošu dzīvi savā mītnes zemē; uzsver, ka migrācija un patvēruma politika ir jāpārvalda saskaņā ar solidaritātes,

līdzsvara un atbildības dalīšanas starp valstīm principiem; aicina ES un tās dalībvalstis atbalstīt valstis, kas uzņem lielāko daļu bēgļu, kā arī tranzītvalstis un izcelsmes valstis; prasa ES un tās dalībvalstis nodrošināt, ka ar migrāciju saistītais Eiropas finansējums, apmācība vai cita veida atbalsts trešām valstīm tieši vai netieši neveicina cilvēktiesību pārkāpumu izdarīšanu, kā arī nepastiprina un nesekmē nesodāmību par šādiem pārkāpumiem; atgādina, ka cieša sadarbība un iesaiste ar trešām valstīm joprojām ir būtiska, lai novērstu migrantu kontrabandu un cilvēku tirdzniecību; jo īpaši uzsver, ka ir jāpaplašina cīņa pret organizētās noziedzības grupējumiem, kas nodarbojas ar cilvēku tirdzniecību, stingri ievērojot starptautiskos cilvēktiesību standartus; šajā saistībā uzsver, ka izšķiroša nozīme ir informācijas izplatīšanai un izpratnes veicināšanas kampaņām par kontrabandas riskiem; aicina ES finansētajās humānās palīdzības operācijās ņemt vērā bērnu un citu neaizsargātu grupu īpašās vajadzības un nodrošināt viņu aizsardzību pārvietošanas laikā; šajā ziņā nosoda migrantu bērnu ievietošanu aizturēšanas centros, jo īpaši, ja viņi ir nošķirti no vecākiem vai likumiskajiem aizbildņiem; uzsver, cik svarīgi ir izstrādāt efektīvu sistēmu drošiem un likumīgiem ceļiem uz ES, un šajā saistībā atzinīgi vērtē Komisijas paziņojumu par prasmju un talantu piesaisti ES, tai skaitā par talantu partnerību ar partnervalstīm izveidi;

92. atgādina savu apņemšanos ievērot bēgļu tiesības, kā to paredz starptautiskās cilvēktiesības un bēgļu tiesību akti, jo īpaši 1951. gada Konvencija par bēgļu statusu un tās 1967. gada protokols; atgādina par valstu pienākumu aizsargāt bēgļus un ievērot viņu tiesības saskaņā ar attiecīgajiem starptautiskajiem tiesību aktiem; pauž nožēlu par migrantu nāves gadījumu skaitu migrācijas maršrutos un nelikumīgu atpakaļraidīšanu, pārkāpjot starptautiskās tiesības; atgādina, ka ES un tās dalībvalstīm savās ārējās un eksteritoriālajās darbībās, nolīgumos un sadarbībā migrācijas, robežu un patvēruma jomā būtu jāievēro un jāaizsargā cilvēktiesības, jo īpaši tās, kas noteiktas Hartā, tostarp tiesības uz dzīvību un brīvību un tiesības lūgt patvērumu, individuāli izvērtējot patvēruma pieteikumus un ievērojot neizraidīšanas principu; šajā ziņā uzsver, cik svarīgi ir, lai dalībvalstis rādītu piemēru, stingri pildot savas saistības saskaņā ar starptautiskajām bēgļu tiesībām un ievērojami palielinot palīdzību personām, kas bēg no represijām vai kara, kā arī palielinot savu uzņemšanas spēju un pārmitināšanas saistības;

93. prasa, lai ES un tās dalībvalstis būtu pilnībā pārredzamas attiecībā uz līdzekļu piešķiršanu trešām valstīm sadarbībai migrācijas jautājumos; atkārtoti aicina Komisiju nodrošināt, lai neatkarīgas ES struktūras un eksperti veiktu pārredzamus *ex ante* riska novērtējumus par jebkādas ES oficiālas, neoficiālas vai finansiālas sadarbības ar trešām valstīm ietekmi uz migrantu, bēgļu un piespiedu kārtā pārvietotu personu tiesībām, un pilnībā ņemt vērā šos novērtējumus, kā arī nodrošināt uzraudzības mehānismus, lai novērtētu sadarbības ar trešām valstīm migrācijas jomā ietekmi uz cilvēktiesībām; ar bažām norāda, ka vajāšanas, konfliktu, vardarbības, cilvēktiesību pārkāpumu vai sabiedrisko kārtību nopietni traucējošu notikumu dēļ piespiedu kārtā pārvietoto cilvēku skaits pasaulē līdz 2021. gada beigām sasniedza nepieredzētu lielu skaitu — 89 miljonus, no kuriem 36,5 miljoni bija bērni; atgādina, ka bēgļi un migranti, jo īpaši migranti bez dokumentiem, saskaras ar šķēršļiem piekļuvē veselības aprūpei visā pasaulē, ka seksuāla un ar dzimumu saistīta vardarbība bieži notiek pārvietošanas laikā un ka daudzos gadījumos personas, kas pārcietušas seksuālu un ar dzimumu saistītu vardarbību, nesaņem nepieciešamo būtisko seksuālās un reproduktīvās veselības aprūpi; šajā saistībā uzsver, ka starptautiska rīcība un sadarbība, lai nodrošinātu bēgļu aizsardzību, ir svarīgāka nekā jebkad agrāk;

Pirmiedzīvotāju tautas

94. ar nožēlu norāda, ka pamatiedzīvotāji visā pasaulē joprojām saskaras ar plaši izplatītu un sistemātisku diskrimināciju un vajāšanu, tostarp piespiedu pārvietošanu; nosoda patvaļīgus cilvēktiesību aizstāvju un zemes aizstāvju, kuri aizstāv pamatiedzīvotāju tiesības, arestus un nogalināšanu; atgādina, ka pirmiedzīvotājiem ir būtiska loma dabas resursu, tostarp ūdens, ilgtspējīgā apsaimniekošanā un biodaudzveidības saglabāšanā; mudina vadības īstenot attīstības un vides politikas pasākumus, kuros tiek ievērotas pirmiedzīvotāju un vietējo kopienu ekonomiskās, sociālās un kultūras tiesības un kuri paredz viņu iekļaušanu saskaņā ar ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem; atkārtoti prasa ES, dalībvalstīm un to starptautiskās sabiedrības partneriem veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai atzītu, aizsargātu un veicinātu pirmiedzīvotāju tiesības, tostarp viņu tiesības uz savu valodu, zemi, teritorijām un resursiem, kā noteikts ANO Deklarācijā par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām, jo īpaši saistībā ar brīvu, iepriekšēju un apzinātu piekrišanu; iesaka, lai ES un tās dalībvalstis attiecīgajos un

jaunajos pienācīgas rūpības regulējumos iekļautu atsauces uz pirmiedzīvotājiem un tiesībām, kas ir ietvertas ANO Deklarācijā par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām; atkārtoti apstiprina, ka ir jāizveido sūdzību izskatīšanas mehānisms attiecībā uz pirmiedzīvotāju tiesību pārkāpumiem un viņu ļaunprātīgu izmantošanu darbībās, ko veic valsts un nevalstiski dalībnieki; iesaka valstīm, kas to vēl nav izdarījušas, ratificēt Starptautiskās Darba organizācijas 1989. gada 27. jūnija Konvencijas Nr. 169 par pirmiedzīvotāju un cilšu tautām noteikumus;

Kari un konflikti visā pasaulē un to ietekme uz cilvēktiesībām

95. pauž nopietnas bažas par to, ka visā pasaulē turpinās kari un militārie konflikti; uzsver, ka mūsdienu karadarbība un konflikti visā pasaulē pašlaik rada daudzus draudus cilvēktiesībām; uzsver, ka šādos konfliktos bieži iesaistītas ne tikai valstis, bet arī nevalstiskie dalībnieki, tai skaitā privātie militārie un drošības uzņēmumi, kā arī teroristu organizācijas; uzsver šo konfliktu postošās humanitārās sekas un to iznīcinošo ietekmi uz civiliedzīvotājiem, kas ir tiešie upuri, kuriem nākas pārciest smagus cilvēktiesību pārkāpumus un kuriem bieži vien nav vai ir ierobežota piekļuve tiesai vai tiesiskās aizsardzības līdzekļiem; aicina ES turpināt izstrādāt un ieviest instrumentus, kas ļautu ātri un efektīvi reaģēt uz šādiem konfliktiem, cita starpā novēršot to pamatcēloņus, ieguldot konfliktu novēršanas un starpniecības centienos, meklējot un saglabājot telpu politiskiem risinājumiem, veidojot alianses ar līdzīgi domājošām valstīm un reģionālām organizācijām, nodrošinot papildu finansiālo un tehnisko atbalstu un personālu civilajām miera uzturēšanas misijām un militāro operāciju misijām un veicinot uzticības veidošanas iniciatīvas starp karojošām pusēm; aicina ES palīdzēt izbeigt cilvēktiesību pārkāpumus un sniegt palīdzību cietušajiem;

96. nosoda to, ka pasaulē ir pieaudzis demokrātisko konstitūciju pārkāpumu skaits; atkārtoti pauž bažas par militāro apvērsumu radīto apdraudējumu civiliedzīvotāju dzīvībai, drošībai un mieram; uzsver, ka ir jāstiprina pārskatatbildība un jāapkaro nesodāmība par cilvēktiesību pārkāpumiem un kara noziegumiem, kas veikti vardarbīgas režīma maiņas dēļ;

97. atkārtoti norāda, ka humanitārās krīzes saasina ar veselības aprūpi saistītas problēmas, un atgādina, ka krīzes zonās, tādas neaizsargātas grupas kā bēgļi, sievietes un meitenes ir īpaši pakļautas seksuālai vardarbībai, seksuāli transmisīvām slimībām, seksuālai izmantošanai, izvarošanai kā kara ierocim un nevēlamai grūtniecībai; aicina Komisiju un dalībvalstis humānās palīdzības sniegšanā, tostarp humānās palīdzības sniedzēju apmācībā un nākotnes finansējumā, augstu prioritāti piešķirt dzimumu līdztiesībai un seksuālajai un reproduktīvajai veselībai; prasa ES pieņemt dzimumsensitīvu perspektīvu, lai izprastu, kā konflikti ietekmē sievietes un *LGBTIQ* kopienu, un integrēt to konfliktu novēršanas un atrisināšanas centienos, kā arī miera uzturēšanā, humānajā palīdzībā un atjaunošanas darbībās pēc konflikta, pārejas tiesiskumā un cilvēktiesību un demokrātisko reformu veicināšanā;

98. atkārtoti aicina dalībvalstis palīdzēt ierobežot bruņotus konfliktus un nopietnus cilvēktiesību vai starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumus, stingri ievērojot ANO Ieroču tirdzniecības līguma 7. pantu par eksportu un eksporta novērtējumu un ES Kopējo nostāju par ieroču eksportu ([28]), cita starpā atsakoties piegādāt ieročus un novērošanas aprīkojumu, kas radītu risku, ka importējošie dalībnieki var veikt vai veicināt cilvēktiesību vai starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumus;

Tiesības uz pārtiku un pārtikas nodrošinājums

99. atkārtoti uzsver, ka tiesības būt brīvam no bada ir cilvēktiesības; uzsver savas nopietnās bažas par problēmām, kas apdraud tiesības uz pārtiku un pārtikas nodrošinājumu, kā arī pārtikas pieejamību daudzās pasaules valstīs; aicina ES, dalībvalstis un starptautisko sabiedrību nekavējoties pastiprināt centienus, lai apturētu pieaugošo nopietna pārtikas trūkuma tendenci; uzsver, ka, lai gan neapmierinošajai pārtikas nodrošinājuma situācijai ir vairāki iemesli, to ir saasinājuši daudzie visā pasaulē notiekošie konflikti, tostarp pašreizējie konflikti valstīs, kas ir lielas primāro pārtikas produktu eksportētājas pasaulē, radot smagas sekas vairākos pasaules reģionos; stingri nosoda pārtikas trūkuma vai tā draudu izmantošanu kā politisku kara instrumentu;

([28]) Padomes Kopējā nostāja 2008/944/KĀDP (2008. gada 8. decembris), ar ko izveido kopīgus noteikumus, kas reglamentē militāru tehnoloģiju un ekipējuma eksporta kontroli (OV L 335, 13.12.2008., 99. lpp.).

100. ar bažām uzsver, ka reliģisko piederību, pārliecību vai etnisko izcelsmi var izmantot kā diskriminējošu faktoru pārtikas un humānās palīdzības sadalē pārtikas trūkuma un humanitāro krīžu gadījumā; mudina ES, tās dalībvalstis un Komisiju pievērst attiecīgo trešo valstu valdību uzmanību šim jautājumam;

Klimata pārmaiņas un vide

101. uzsver, ka cilvēktiesības, veselīga vide un cīņa pret klimata pārmaiņām ir savstarpēji atkarīgas jomas; atzinīgi vērtē to, ka tiesības uz tīru, veselīgu un ilgtspējīgu vidi beidzot ir atzītas par cilvēktiesībām, kā noteikts ANO Ģenerālās asamblejas Rezolūcijā 76/300; uzsver, ka atzinīgi vērtē un atbalsta vides cilvēktiesību aizstāvju, tai skaitā zemes un ūdens aizstāvju, žurnālistu, pētniecisko žurnālistu, trauksmes cēlēju, juristu un pirmiedzīvotāju aktīvistu svarīgo darbu, ko viņi veic, lai, neraugoties uz vardarbības draudiem un risku dzīvībai, saglabātu un aizsargātu vidi; turklāt atzīst pilsoniskās sabiedrības organizāciju, kā arī pamatiedzīvotāju nenovērtējamo darbu vides saglabāšanā un aizsardzībā;

102. uzsver, ka klimata pārmaiņas apdraud cilvēktiesības, tostarp tiesības uz nodrošinātību ar pārtiku, drošu dzeramo ūdeni, sanitāriju, veselību un pienācīgu mājokli, kā arī vietējo kopienu tiesības; noraida dabas resursu nelikumīgu izmantošanu, kas rada nopietnas ilgtspējas un vides problēmas; turklāt vērš uzmanību uz risku, ko klimata pārmaiņas rada mieram un drošībai, jo pārtikas trūkums un ūdens nepietiekamība var izraisīt konkurenci par dabas resursiem un tālāk novest pie satricinājumiem un konfliktiem nestabilu valstu iekšienē un starp tām; uzsver, ka biodaudzveidība un cilvēktiesības ir savstarpēji saistītas un savstarpēji atkarīgas, un atgādina par valstu saistībām cilvēktiesību jomā, proti, aizsargāt biodaudzveidību, no kuras minētās tiesības ir atkarīgas, tostarp paredzot iedzīvotāju līdzdalību ar biodaudzveidību saistītu lēmumu pieņemšanā un nodrošinot piekļuvi iedarbīgiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem biodaudzveidības zuduma un degradācijas gadījumos;

103. prasa ES vērsties pret klimata pārmaiņu sekām, cita starpā nākot klajā ar efektīviem un ilgtspējīgiem politikas pasākumiem, un izpildīt Parīzes nolīguma mērķus; prasa ES un tās dalībvalstīm palielināt ieguldījumu cīņā pret klimata pārmaiņām un biodaudzveidības zudumu pasaulē, jo īpaši nodrošinot, ka ES importētās preces tiek ražotas saskaņā ar starptautiskajās tiesībās aizsargātām cilvēktiesībām, tai skaitā pirmiedzīvotāju tiesībām, un neveicina dabisko ekosistēmu, jo īpaši pirmatnējo un seno mežu, iznīcināšanu vai sabojāšanu, izmantojot līdzsvarotu pieeju, kas nekaitē trešo valstu iedzīvotājiem; uzsver, ka vismazāk attīstītās valstis ir visneaizsargātākās pret klimata pārmaiņām, jo tām ir visgrūtāk izturēt to postošo ietekmi, neraugoties uz to, ka tās rada mazāk siltumnīcefekta gāzu nekā bagātākās valstis;

Darījumdarbība, tirdzniecība un cilvēktiesības

104. uzsver, ka tirdzniecības nolīgumi bieži vien dod iespēju ES sadarboties ar trešām valstīm, lai risinātu to iekšējās situācijas jautājumus, paredzot dažus nosacījumus, kas uzlabotu dzīves līmeni, kā arī nosacījumus, lai uzlabotu cilvēktiesību situāciju šajās valstīs; tomēr norāda, ka dažos gadījumos attiecīgajās valstīs uzlabojumi ir bijuši niecīgi vai to nav bijis vispār; norāda, ka pārmērīga un ekspluatējoša darījumdarbība bieži vien nelabvēlīgi ietekmē cilvēktiesības trešās valstīs; atgādina, ka tirdzniecības nolīgumu pamatklauzulās ir noteikts, ka līgumslēdzējām valstīm ir jāievēro, jāaizsargā un jāveicina cilvēktiesības, kā noteikts Vispārējā cilvēktiesību deklarācijā, paražu tiesībās un starptautiskajās konvencijās, kurām tās ir pievienojušās;

105. aicina ES un tās dalībvalstis visstingrākajā veidā nosodīt represijas pret pilsonisko sabiedrību, jo īpaši gadījumos, kad tās notiek valstīs, ar kurām ES ir noslēgusi BTN, un efektīvi sadarboties ar minēto valstu iestādēm, tostarp augstākajā līmenī, lai nodrošinātu, ka pilsoniskā sabiedrība var brīvi rīkoties, piedalīties sabiedriskajās lietās un uzraudzīt un dokumentēt BTN īstenošanu; aicina ES novērst jebkādus BTN saistību pārkāpumus, tostarp tos, kas izklāstīti nodaļās par tirdzniecību un ilgtspējīgu attīstību un partnerības un sadarbības nolīgumu klauzulu būtiskākajos elementos; nopietnu vai plaši izplatītu pārkāpumu gadījumos apgalvo, ka ES būtu jāpiemēro cilvēktiesību klauzulas, uz šā pamata paredzot īpašus nosacījumus un atbilstīgus pasākumus, tostarp izveidojot īpašu cilvēktiesību uzraudzības struktūru, lai novērtētu BTA paredzēto cilvēktiesību saistību ievērošanu un sniegtu ieteikumus pusēm;

106. aicina ES tirdzniecības nolīgumos konsekventi izmantot klauzulas, kas aizsargā cilvēktiesības, tostarp ciešāk uzraudzīt un izpildīt saistības cilvēktiesību jomā, un pilnībā izmantot ar cilvēktiesībām saistīto nosacījumu potenciālu, lai trešām valstīm piešķirtu preferenciālu piekļuvi tās tirgum; jo īpaši prasa atjauninātajā regulā par vispārējo preferenču sistēmu (VPS+) izveidot ciešāku saikni starp preferenciālu režīmu un progresu cilvēktiesību jomā; aicina nodrošināt lielāku pārredzamību visos VPS+ statusa piešķiršanas procedūras posmos, tostarp uzlabot sadarbību ar pilsonisko sabiedrību un veikt turpmākus pasākumus saistībā ar iespējamiem pārkāpumiem; aicina Komisiju pienācīgi informēt Parlamentu par jautājumiem šajā jomā; aicina puses, kas iesaistītas sarunās par ES nolīgumiem vai ES attiecību nodibināšanā vai stiprināšanā ar trešo valsti, izskatīt iespēju pagarināt divpusēju pastāvīgo uzaicinājumu novērot attiecīgās vēlēšanas; uzsver, ka šī iespēja būtu jāņem vērā arī jau esošajos nolīgumos; atkārtoti aicina Komisiju sistemātiski veikt ietekmes uz cilvēktiesībām novērtējumus, koncentrējoties uz cilvēktiesību pārkāpumu risku, pirms piešķirt kādai valstij preferenču režīmu, un ātri izmeklēt jebkādus pārkāpumus un reaģēt uz tiem, tai skaitā, ja tas ir pamatoti, atcelt VPS+ statusu; uzsver, ka ir vajadzīgi pietiekami resursi un skaidras procedūras, lai pienācīgi veiktu ietekmes uz cilvēktiesībām novērtējumus un uzraudzītu starptautisko cilvēktiesību konvenciju piemērošanu; šajā ziņā aicina attiecīgās ES delegācijas palielināt cilvēkresursus, lai sniegtu ieguldījumu šajos novērtējumos un ES uzraudzībā attiecībā uz preferenciālu tirdzniecības piekļuvi ES tirgum saskaņā ar VPS+ sistēmu;

107. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu direktīvai par uzņēmumu pienācīgu rūpību attiecībā uz ilgtspēju, kas ir solis ceļā uz atbildīgas uzņēmumu rīcības veicināšanu attiecībā uz cilvēktiesībām, darba un vides tiesībām; uzsver, ka ir svarīgi saukt uzņēmumus pie atbildības, izmantojot tiesu mehānismus, tostarp civiltiesisko atbildību; uzsver, ka direktīvas prasības attiecībā uz ziņošanu par ilgtspējas un uzticamības pārbaužu stratēģijām jāattiecina uz visiem lielajiem uzņēmumiem, kā arī uz mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, kas tiek kotēti biržā vai darbojas augsta riska pasaules reģionos un ekonomikas nozarēs; aicina direktīvā iekļaut īpašu pantu par apspriešanos ar ieinteresētajām personām, jo īpaši ar skartajām personām un vietējām kopienām, arodbiedrībām, darba ņēmēju pārstāvjiem un cilvēktiesību aizstāvjiem;

108. nosoda visu veidu piespiedu darbu un mūsdienu verdzību; uzsver, ka saskaņā ar jaunākajām globālajām aplēsēm ziņojumā par mūsdienu verdzību laikposmā no 2016. līdz 2021. gadam piespiedu darbā iesaistīto cilvēku skaits bija palielinājies par 2,7 miljoniem un privātajā sektorā vien — līdz 17,3 miljoniem; atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu regulai par piespiedu darbā izgatavotu produktu aizliegšanu Savienības tirgū; uzsver arī to, ka Covid-19 pandēmija pastiprināja šo tendenci; uzsver, ka krīzes rezultātā arī pasliktinājās daudzu darba ņēmēju darba apstākļi, dažos gadījumos novedot pie piespiedu darba; aicina ES un tās dalībvalstis vadīt pasākumus daudznacionālos forumos, lai izskaustu piespiedu darbu un mūsdienu verdzību; atgādina dalībvalstīm par nepieciešamību saukt pie atbildības par šīm darbībām, kas veiktas gan izcelsmes valstīs, gan diasporas vidū, un tās nosodīt; atkārto aicinājumu visām valstīm pilnībā īstenot ANO Vadošos principus uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām, un aicina tās ES dalībvalstis, kuras vēl nav pieņēmušas valsts rīcības plānus uzņēmējdarbības tiesību jomā, to izdarīt iespējami drīz; mudina ES un tās dalībvalstis konstruktīvi un aktīvi iesaistīties darbā, ko veic ANO atklātā starpvaldību darba grupa jautājumos par transnacionālām korporācijām un citiem uzņēmumiem cilvēktiesību kontekstā, un šajā nolūkā pieņemt sarunu mandātu; uzskata to par nepieciešamu soli uz priekšu cilvēktiesību veicināšanā un aizsardzībā;

109. nosoda arvien pieaugošo praksi atļaut autoritārām valstīm rīkot liela mēroga sporta vai kultūras pasākumus, lai vairotu šo valstu starptautisko leģitimitāti, kaut arī tās turpina ierobežot vietējo opozīciju; prasa ES un tās dalībvalstīm sākt dialogu ar valstu sporta federācijām, iesaistītajiem uzņēmumiem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām par kārtību, kādā tās piedalās šādos pasākumos; prasa izstrādāt ES politikas satvaru sporta un cilvēktiesību jomā;

Cilvēktiesības un digitālās tehnoloģijas

110. uzsver, ka cilvēktiesībām ir pilnībā jāaptver digitālā joma un ka tās ir jāaizsargā pret tehnoloģiju nelikumīgu izmantošanu, ko veic vai nu valsts, vai nevalstiski dalībnieki, kas nodrošina šīs tehnoloģijas vai gūst no tām labumu; uzsver digitālo tehnoloģiju, tostarp mākslīgā intelekta, radītos riskus personas brīvībai, tiesībām uz privāto dzīvi un demokrātijai kopumā un nosoda digitālo tehnoloģiju lomu cilvēktiesību pārkāpumos, kas jo īpaši tiek veikti, novērojot, uzraugot, aizskarot un ierobežojot vārda brīvību; uzsver draudus, ko rada dezinformācijas kampaņas apvienojumā ar digitālajiem rīkiem; uzsver arī konkrēto apdraudējumu, ko jaunās digitālās tehnoloģijas rada cilvēktiesību aizstāvjiem, opozīcijas pārstāvjiem, žurnālistiem un citām personām, nodrošinot iespēju kontrolēt, ierobežot un apdraudēt viņu darbību; aicina

intensīvāk censties izveidot visaptverošu globālu tiesisko regulējumu digitālo tehnoloģiju jomā, kurā būtu jāizmanto iespējamie ieguvumi, ko šādas tehnoloģijas var sniegt cilvēku labjutībai, vienlaikus stingri ievērojot cilvēktiesības; uzstāj, ka liela nozīme ir atvērtai, brīvai, stabilai un drošai kibertelpai, kurā tiek ievērotas demokrātijas, cilvēktiesību un tiesiskuma pamatvērtības; stingri atbalsta brīvprātīgas un nesaistošas normas attiecībā uz atbildīgu valsts rīcību kibertelpā, tostarp iedzīvotāju privātuma un pamattiesību ievērošanu; aicina ātri pieņemt Mākslīgā intelekta (MI) aktu kā efektīvu instrumentu, lai nodrošinātu, ka MI tiek izmantots šim mērķim, īpašu uzmanību pievēršot augsta riska mākslīgajam intelektam; aicina augsta riska MI tvērumā iekļaut uzmanības ekonomiku, ko cita starpā izmanto sociālo mediju platformas, lai aizsargātu neaizsargātas grupas pret dezinformāciju un manipulācijām ar sabiedrisko domu;

111. pauž nožēlu par autoritāro režīmu praksi, kas cita starpā ierobežo iedzīvotāju piekļuvi internetam, tostarp interneta nepieejamību publisku pulcēšanos un protestu laikā; aicina ES un dalībvalstis sadarbībā ar citām demokrātiskām valstīm ieguldīt līdzekļus pētniecībā un tehnoloģijās, kas nodrošina stabilu un cenas ziņā pieejamu piekļuvi internetam visā pasaulē; prasa ES finansēt pētniecību par efektīvām digitālām iespējām automātiski filtrēt un apkarot digitāli izplatītas viltus ziņas, dezinformāciju un ļaunprātīgu propagandu;

o

o o

112. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētāja vietniekam / Savienības augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos, ES īpašajam pārstāvim cilvēktiesību jautājumos, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, ANO Drošības padomei, ANO ģenerālsekretāram, ANO Ģenerālās asamblejas 78. sesijas priekšsēdētājam, ANO Cilvēktiesību padomes priekšsēdētājam, ANO augstajam cilvēktiesību komisāram un ES delegāciju vadītājiem.